DONDERDAG 17 OKTOBER 1996
41ste JAARGANG - Nr. 42 - 35 Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

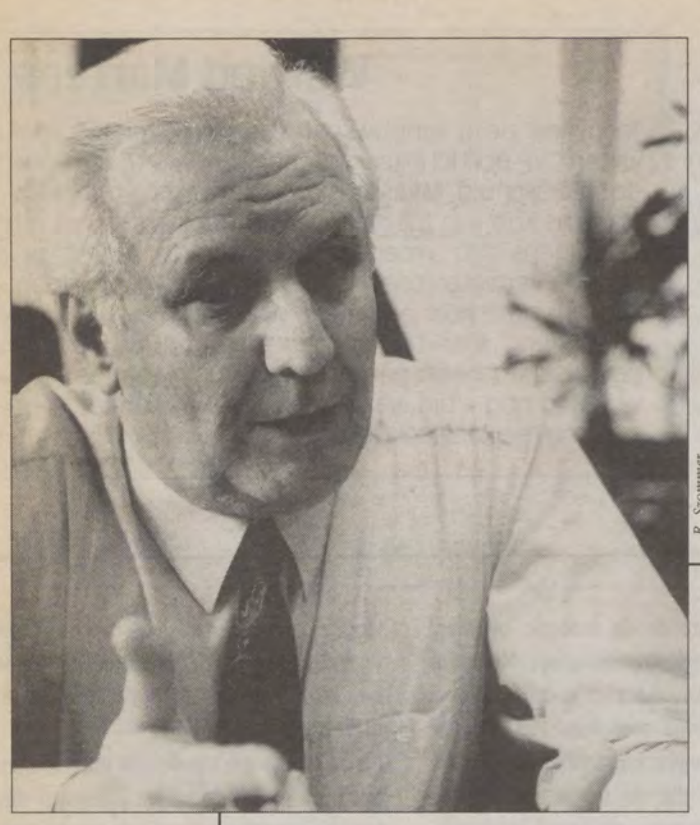

R. Szommer

Breek-punt?

De VU-ketjesdag van zaterdag 12 oktober was een sukses. Een opsteker was de ruime belangstelling voor het kolloquium, handelend over een Vlaams Aktieplan voor Brussel. Het toont aan dat de VU-militant wel degelijk interesse heeft voor de hoofdstad.

Het kolloquium straalde een sfeer uit van hoop, maar ook van verontwaardiging. Dat bleek duidelijk tijdens de slottoespraak van *Vic Anciaux*, staatssekretaris voor het Brussel hoofdstedelijk gewest. De verontwaardiging slaat enerzijds op het Vlaams onbegrip ten aanzien van specifieke hoofdstedelijke problemen. Zo gaat het Nederlandstalig onderwijs er op vooruit, in het biezonder omdat taalgemengde- en allochtone gezinnen voor het Nederlandstalig onderwijs kiezen. Dat is een positieve evolutie, maar daartegenover wordt een aantal problemen gekreëerd. Zo spreken sommige allochtone kinderen thuis Berbers, op straat Frans en in de klas Nederlands. Dat vraagt een speciale omkadering, specifieke normen en vooral meer Vlaams geld voor de begeleiding van Brusselse leerkrachten. Maatregelen waarvoor men in Vlaanderen weinig begrip kan opbrengen.

De Brusselse verontwaardiging slaat tevens op het taalprobleem. Van de Vlaamse ministers verwachten de Vlamingen een kordate aanpak. Niet zelden leidt de waakzaamheid van de Brusselse Vlamingen tot een schorsing van taalovertredingen door de vice-goeverneur. Maar, daarmee is de kous niet af. Want de paritaire Brusselse regering treedt hierbij op als voogdij-overheid. Zonder de noodzakelijke konsensus binnen deze regering kunnen de taalwetovertredingen nauwelijks worden toegepast. „Wij zitten met het probleem", zo stelt Anciaux, „terwijl we het Brussels pacifikatiemodel niet onderhandeld hebben".

Naast de verontwaardiging is er ook hoop. Zo startten verleden week donderdag, 10 oktober, de eerste gesprekken tussen de bijna voltallige Vlaamse regering en de Vlaams-Brusselse ministers. Op die manier kan een samenhangend Brussels beleid tot stand komen. Elk voorstel of ontwerp van dekreet, van toepassing op Brussel, zal in gezamenlijk overleg worden besproken. En de Brusselse Vlamingen worden bij de standpuntinname van de Vlaamse regering betrokken.

Ook ten aanzien van de toepassing van de taalwetten is er hoop. Vic Anciaux gelooft dat de Franstaligen - vooral de PS - bereid zijn om vanuit demokratische overwegingen de taalwetten te ondersteunen. Het taalprobleem is immers een sociaal probleem en dat besef kan bij de Franstaligen tot een mentaliteitswijziging leiden. „Maar", zo stelt Anciaux, „als het te lang duurt vooraleer die mentaliteitswijziging er komt, dan sturen we aan op een breekpunt."

(evdc)

Er is recht gesproken ____ 3

WIJ

Over de staatsschuld ____ 5

Ketjesdag ____ 8-9

De naam van ons land ____ 17

IJzerdbedevaart /4 ____ 20

Wetstraat houdt de adem in

Het lag in de lijn der verwachtingen dat het Hof van Cassatie een uitspraak op z'n Belgisch zou doen. Een beetje slaan en een beetje zalven. Niemand is echt tevreden en niemand is echt ontgoocheld. Bij voorbaat was geweten dat dit zo zou gebeuren. Het Hof zat natuurlijk met een kwalijke opdracht. Het dossier-Dutroux uit handen van onderzoeksrechter Connerotte én van het parket van Neufchâteau halen zou te streng geweest zijn, dan maar half om half. Connerotte weg, maar Neufchâteau en Bourlet behouden; het is de zure appel in twee gebeten. De zaak-Connerotte is er een om in het geheugen te houden, want voor politici en ieder van ons een les. Er is in dit land reeds zoveel in de doofpot verdwenen dat het vertrouwen in de overheden op een zeer laag pitje staat. De bevolking is argwanend geworden, haar blindelings geloof in de politieke wereld heeft plaats gemaakt voor harde kritiek. Toch weigeren wij alle schuld in de schoenen van politici te schuiven want ook wij zijn met z'n allen verantwoordelijk. Om de zoveel jaar gaan we naar de stembus en kiezen een volksvertegenwoordiging, een gemeenteraad, een provincieraad. Een korte tijd voor de stembusdag leven we met het gebeuren mee, maar 's anderendaags reeds geven we alles in de handen van de verkozen dames en heren. Wij weten nauwelijks wie ons bestuurt, hoe wij worden bestuurd, wat er met ons geld gebeurt, wat er beslist wordt en waarom. Wie de magistratuur bevolkt weten we nauwelijks, wordt ons ook nooit verteld, wie en waarom deze of gene figuur (politiek) benoemd werd krijgen we niet te horen.

Wél weten we dat politieke partijen de machtsposities onder mekaar verdelen, dat ze het terrein verkavelen naar hun sterkte en invloed. Slechts zelden duikt daarover een bericht op in de media. Medelingen over onfrisse praktijken halen de krant, maar verdwijnen uit de aktualiteit, wat er verder mee gebeurt is onduidelijk. Gebeurt er wel iets mee? Worden ze in een doofpot gestopt? Maken ze nog het voorwerp uit van onderzoek? We hebben het hier niet alleen over politieke aangelegenheden, ook van schandalen in de financiële wereld, in de industrie of in sportmiddens horen we zelden de uitslag.

Door het opstapelen van deze onduidelijkheid groeit bij de bevolking het vermoeden dat zowat overal „gearrangeerd" wordt. Met als gevolg dat het vertrouwen zoek is en het geloof in eerlijkheid en rechtvaardigheid opgebruikt. In de plaats daarvan ontstaat de ziekte van ongeïnteresseerd zijn, een totale leegte die ongevuld wordt door gemakkelijk vertier waarvan o.a. kommerciële media dankbaar gebruik maken. Zo'n slapende massa zint de overheid wel.

Tot dan, door erge feiten – seksueel misbruik, korruptie en moord – de vonk van de verontwaardiging opvlamt en mensen hun lang opgekropte woede in slogans en kreten verwoorden. Ingewikkelde rechtsregels als „schijn van partijdigheid" zijn niet langer heilig omdat ze verpersoonlijkt worden door hoogwaardigheidsbekleders die hun status aan politieke horigheid te danken hebben. Figuren als Connerotte en Bourlet worden dan vlug symbolen van volkse woede, hen raken wordt dan de zoveelste poging om de doofpot te hanteren.

Daarom viel de uitspraak van het Hof van Cassatie zo biezonder moeilijk, vandaar ook dat het oordeel zo weinig bevredigend is.

Is met deze zaak nu een nieuwe mondige burger ontstaan? Wij zouden het willen geloven, maar vrezen het. De matige belangstelling van de Genkse bevolking voor een volksraadpleging mag een veeg teken zijn. Mondigheid wordt niet georganiseerd op een vingerknip, maar bestaat of bestaat niet. Ondertussen houdt de Wetstraat de adem in. De werkonderbrekingen bij Volkswagen en elders komen indrukwekkend over, wanneer wij deze tekst schrijven is het nog niet duidelijk hoe in andere bedrijven daarop zal ingespeeld worden. Het is een feit dat de regering zich op „het ergste" heeft voorbereid, het bezoek van minister De Clerck en de korte mededeling door Connerotte nog voor het vallen van de uitspraak duiden in die richting.

Mensen die de naoorlogse repressietijd hebben meegemaakt trekken parallellen, wijzen op de ontvlambaarheid van ongekontrolleerde volkswoede op ogenblikken dat recht en orde in het gedrang zijn. Onze hoop is groot dat de rede het haalt op de emoties en dat allen die publiekelijk schrijven en spreken alleen de ontknoping van het kluwen nastreven. Want pogingen van uiterst links en uiterst rechts om de toestand te misbruiken werden reeds gesignaleerd. Wie op een of andere wijze meebetoogt is het dus aangeraden te weten achter welke slogans hij/zij meemarcheert.

Bovendien mag niet vergeten worden waarover het gaat: het blootleggen van alle kwalijke dossiers ongeacht de status van de betrokkenen, de vaste wil om de magistratuur eindelijk van politieke benoemingen te bevrijden, elke vorm van partijdigheid van het gerecht te bannen en de modernisering van Justitie daadwerkelijk te starten.

Maurits Van Liedekerke

Stemrecht migranten

Brussels volksvertegenwoordiger Sven Gatz en Vlaams parlementslid Herman Lauwers, beiden VU, zoeken naar middelen om de migranten in onze maatschappij te laten integreren. Daarbij denken ze aan het verlenen van gemeentelijk stemrecht voor alle inwijkelingen, zowel Europese als niet-Europese burgers. Opdat dit stemrecht geen al te schokkende politieke gevolgen zou veroorzaken, willen de VU-politici, zo staat in het tweemaandelijks kahier Vlaanderen Morgen *vermeld, het stemrecht koppelen aan de afschaffing van de gemeentelijke kiesplicht. Bovendien zouden er dan in de Brusselse gemeenten meer waarborgen moeten komen voor de Nederlandstaligen.*

Wilfried Martens

Toch een zielig schouwspel. Om de haverklap verwijten CVP-politici elkaar verantwoordelijk te zijn voor de staatsschuld. Meestal is gewezen premier Wilfried Martens kop van jut. Van de weeromstuit stuurt hij vervolgens zijn vroegere kollega's de meest pijnsnijdige verwijten toe. In het weekblad *Trends* sloeg Martens deze keer een meer loyale toon aan. „Het is mijn vriend Jean-Luc Dehaene die in 1988 het regeerakkoord heeft geschreven. Hij kon toen en kan vandaag nog altijd wat ik eind jaren 1970 niet kon: saneren met de socialisten."

◆ DOORDEWEEKS ◆

■ Staatssekretaris **Reginald Moreels** (CVP) heeft een aantal hervormingen voorgesteld ten aanzien van het ontwikkelingsbeleid. De meest in het oog springende maatregel is de afschaffing van de gebonden hulp. Gebonden hulp betekent dat hulp aan de derde wereld wordt gekompenseerd door bestellingen bij Belgische bedrijven. Moreels maakt nu komaf met het voor wat hoort wat principe.

■ Vlaams minister van Gelijke Kansen **Anne Van Asbroeck** (SP) heeft een ontwerp van dekreet ingediend waarin wordt voorzien dat binnen de Vlaamse adviesorganen minstens één derde vrouwen moet zetelen. De Vlaamse regering keurde het ontwerp goed.

■ De Vlaamse kultuurbegroting stijgt met 12 miljard. Minister van Kultuur, **Luc Martens** (CVP), heeft beslist dat het bijkompend geld vooral zal besteed worden aan beeldende kunsten, musea en architektuur.

■ Binnen de tien jaar krijgt Vlaanderen 20.000 ha **bos** bij. Dat beloofde minister van Leefmilieu, Theo Kelchtermans (CVP) bij de opening van de achttiende Week van het bos.

■ Minister van Binnenlandse Zaken **Johan Vande Lanotte**, op zijn beurt, beloofde op het **SP-kongres** van zaterdag 12 oktober de werkloosheid te halveren binnen de zes jaar na het invoeren van de Europese Muntunie (EMU).

■ Merkwaardig is dat op het SP-kongres met geen woord werd gerept over de **konfederale nota-De Batselier**. Onder invloed van Jef Sleeckx werd de nota van de agenda afgevoerd.

■ Het is alsof de Franstalige socialisten geluisterd hebben naar VU-fraktieleider in het Vlaams parlement **Paul Van Grembergen**. Hij eiste onlangs dat de PS zichzelf zou ontbinden. Tijdens het **PS-kongres** van zaterdag 12 oktober meldde voorzitter Philippe Busquin dat de PS-baronniën helemaal moeten worden afgebroken.

■ **Marc Van Peel**, de interim voorzitter van de CVP, wil dat het abourtusdossier wordt heropend. Hij vraagt zich af of er wel steeds sprake is van een noodsituatie, de noodzakelijke voorwaarde om tot **abortus** te kunnen overgaan.

EXTREEM RECHTS

De recente ontwikkelingen zijn een voedingsbodem voor extreem-rechts. Denk aan de anti-politieke sfeer, de ekonomische krisis, het wantrouwen in de politieke- en gerechtelijke instellingen.
VU-voorzitter en senator *Bert Anciaux* vreesde dat het Vlaams Blok te nauwe banden onderhield met extreem-rechts en besloot daaruit dat de demokratie in gevaar kan worden gebracht. Een partij als het Blok maakt immers handig gebruik van de pijnlijke omstandigheden, teneinde de demokratie zelf te verwerpen.
Anciaux en zijn medewerker *Jan Puype* gingen op zoek naar extreem-rechtse organisaties in Vlaanderen en brachten hun verwantschap met andere Europese organisaties en met het Vlaams Blok in kaart. Het resultaat is onthutsend. Nationaal-socialistische, neo-nazistische en racistische organisaties als Excalibur, Wehrfolf-Verbond, Awake, Adler, Pure Impact, The Buldogs en de Ronkers en het NSJV, die duidelijke banden met het Blok onderhouden, verspreiden de meest walgelijke geschriften zonder enige vorm van bestraffing.

WEERBARE DEMOKRATIE

Een demokratie kan zichzelf slechts beschermen als het eerst en vooral op de hoogte is van het bestaan van dergelijke organisaties en als ze bovendien krachtdadig optreedt tegen deze organisaties. Juist daar wringt het schoentje. Zo bleek Bert Anciaux veel beter op de hoogte te zijn van deze organisaties en hun doelstellingen dan de Belgische gezagsdragers. Het is daarbij tekenend dat Anciaux zijn informatie doorspeelt naar het ministerie van Justitie, zoniet weet men daar van toeten of blazen.

Overigens treedt de federale overheid alles behalve krachtdadig op. Nochtans zijn wettelijke middelen voorhanden via de anti-racisme wet van 1981 en de negationismewet van 1985. De praktijk leert echter dat de veroordelingen op basis van die wetten eerder zeldzaam zijn. Zo werd in 1987 90% van de 348 klachten op grond van de racismewet geseponeerd. Driekwart van de resterende 10% leidde tot vrijspraak. Het aantal veroordelingen was dan ook op één hand te tellen.
De wet blijft dode letter, zo konkludeert Anciaux, want het vervolgingsbeleid laat al te zeer te wensen over. Vaak gebruikt de federale overheid valse argumenten om deze laksheid te verantwoorden. Een repressieve aanpak, zo wordt gemakshalve gesteld, zou de underdog alleen maar een grotere populariteit bezorgen. Niets is minder waar, zo dient Anciaux van antwoord, want in Nederland en Duitsland is duidelijk bewezen dat een repressieve aanpak het elektorale tij voor de extreem-rechtse partijen kan doen keren. Anciaux eist dan ook een strenger vervolgingsbeleid, wat het Vlaams Blok niet langer zou toelaten zich op een populistische en sloganeske manier te profileren. Bovendien moet de wetgeving op een aantal punten aangepast worden. Zo moeten persmisdrijven met een racistische inslag voor de korrektionele rechtbank behandeld worden. De huidige procedure voor het Assisenhof maakt een efficiënte vervolging kwasi onmogelijk.

70-PUNTEN

De eisen van Anciaux komen zowaar op tijd. Niets geeft hem meer gelijk dan het recent voorgestelde en aangepaste *70-punten programma* van het *Vlaams Blok* ten aanzien van het vreemdelingenbeleid. Dat programma wordt nog verscherpt en van een biezonder misleidend populisme voorzien, wat zonder meer aantoont hoe het blok van de dramatische omstandigheden wil profiteren.
Net als bijna elke politieke partij begint het Blok voortaan ook te schermen met het „burgerreferendum". Veel nobele bedoelingen kunnnen daar niet achter worden begrepen want het referendum zou slaan op het migrantenbeleid. En het Blok hoopt dat de bevolking haar woede uitwerkt op de migranten, zodat ze daarvan definitief verlost is.
Als dat niet helpt heeft het Blok nog andere maatregelen in petto. Zo dienen de migranten een „burgerschapsproef" af te leggen waarin ze hun kennis van de Nederlandse taal, geschiedenis en kultuur moeten aantonen. Kunnen ze dat niet, dan worden ze teruggestuurd. Als ook dat niet tot de verhoopte resultaten leidt, wil het Blok de migranten een ander, ongunstiger regime ten aanzien van de werkloosheidsuitkeringen, kinderbijslagen en sociale huisvesting toekennen. Dit alles noemt het Blok „niet racistisch". Overigens stelt deze partij ook voor om, in strijd met de grondwettelijke godsdienstvrijheid in, de islam te verbieden.

IJZERBEDEVAART

Enerzijds de migranteneisen verscherpen en anderzijds de kommunautaire achterban naar de mond praten: dat lijkt de nieuwe taktiek van het Blok. Wetende dat heel wat Vlaamsbewusten de rellen op de jongste IJzerbedevaart geenszins konden waarderen, neemt het Blok, na een lange interne diskussie, opeens afstand van die rellen. Rellen waar ze nota bene zelf bij betrokken was en die zo tot nu toe naliet te veroordelen.
Dat was een politieke fout, zo schrijft voorzitter *Frank Vanhecke* In het Blokledenblad. Hij belooft dat de partij het protest voortaan aan de niet-partijpolitieke Vlaamse beweging zal overlaten. De achterban, bestaande uit organisaties als VNJ en Voorpost mag dus gerust haar akties verderzetten. Het blok zal de handen wel in onschuld wassen.

KOMITEE

Het *IJzerbedevaartkomitee* laat intussen weten dat de *11 november-herdenking* in het teken van de „Vlaamse vredesdag aan de IJzer"staat. In de voormiddag is een toespraak van IJzerbedevaartvoorzitter *Lionel Vandenberghe* en van gewezen minister voor Monumentenzorg *Johan Sauwens* voorzien. De officiële start van de renovatiewerken aan de IJzertoren, gepaard gaande met het onthullen van de gedenkplaten en het aanbrengen van de eerste dertig namen op de treden tussen

Justitie: wat nu?

F. De Maitre

Redmond

Se non è vero...

Naar wij mochten vernemen uit de kranten heeft het Vlaams Blok een aangepast 70-puntenplan uitgebracht. Daarin onder meer een voorstel tot een zgn. 'burgerschapsproef'. Deze proef zal worden voorgelegd aan niet-Westerse 'vreemdelingen' van wie het Blok meent dat Vlaanderen ze beter kwijt dan rijk is. De proef moet testen of de niet-Westerlingen (a) perfekt de Nederlandse taal beheersen, (b) de Vlaamse kultuur, (c) de Vlaamse wetten en (d) de Vlaamse instellingen kennen en (e) aangepast zijn aan de Westerse waarden en normen.
Onze redaktie kon – exklusief – de hand leggen op een aantal van die vragen.

(a) Wat betekent het Nederlandse spreekwoord 'Als de wervels los zijn, dan klappen de deuren'?
(b) Van wie komt het Vlaamse citaat 'Wie het onderste uit de man wil, krijgt het lid op zijn neus'?
(c) Wat zegt artikel 28 van de proeve van Grondwet voor Vlaanderen?
(d) Wat betekent de afkorting 'VFSIPH'?
(e) Wat is er vanavond op VT4?
Gezien wij ervan uitgaan dat de meeste van onze lezers 'goede Vlamingen' zijn, zullen zij ongetwijfeld 'cum laude' geslaagd zijn in deze 'burgerschapsproef'. Voor de anderen geven wij toch nog kort even de antwoorden:
(a) Als er geen gezag is, ontstaat er onrust.
(b) Karel Jonckheere.
(c) De politieke partijen werken mee aan de besluitvorming in de deelstaat Vlaanderen met eerbied voor de beginselen van een demokratische rechtsstaat in het algemeen en van de federale Grondwet en de Grondwet van de deelstaat Vlaanderen in het bijzonder. Zij zijn demokratisch gestruktureerd en geven rekenschap over hun inkomsten.
(d) Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap.
(e) Dat weet zelfs VT4 niet.
Zij die faalden op dit examen zullen volgens het Blok zonder verwijl op een C-130 worden gezet, een vliegtuig dat zoals geweten wereldwijde vermaardheid geniet in het droppen van voorwerpen ...

de tweede en de vierde verdieping, wordt gevolgd door een receptie.
In de namiddag wordt een eucharistieviering opgedragen en is er een bezinning. Daarna volgt een akademische zitting, opgeluisterd door de nieuwe VOS-voorzitter *Hugo Thibaut*. Iedereen is uiteraard welkom. Info: 051/50.02.86.

OPROEP

Het Hof van Cassatie besliste dat onderzoeksrechter *Connerotte* het onderzoek naar de vermoorde en verdwenen kinderen niet langer kan voortzetten (zie blz. 3).
„Met stijgende ergenis en verontwaardiging neemt de VU van de uitspraak van het Hof kennis." Volgens VU-voorzitter *Bert Anciaux* is het zonneklaar dat het Hof door deze uitspraak haar enorme wereldvreemdheid tentoon spreidt. Volgens de voorzitter wenst Cassatie in de eerste plaats haar macht te manifesteren. „Recht en rechtstaat", zo stelt Anciaux, „zijn levende en sociale gegevens die gestoeld moeten blijven op de gemeenschap en hun legimiteit bij de bevolking moeten halen."
Daarom stuurt de VU erop aan dat iedereen éénsgezind de demokratie weerbaar maakt én verdiept. Alle demokraten zouden de handen in elkaar moeten slaan om onmacht en machtsmisbruik uit de wereld te helpen. In die zin roept de VU-voorzitter de partijleden op, om als individuen en niet als partij, aanstaande zondag in Brussel mee te betogen tegen de uitspraak van Cassatie. Alleszins zal de VU-voorzitter aanwezig zijn. Hij ziet de betoging niet als een populistische antipolitieke manifestatie, maar als een teken om de demokratie te ondersteunen. De betoging moet duidelijk maken dat alles in het werk gesteld moet worden om het onderzoek in de zaak-Dutroux verder te zetten en tot op het bot uit te spitten. Voorts beschouwt Bert Anciaux de betoging ook als een signaal: de burgers hebben immers steeds meer nood aan geborgenheid.

WAPENBEURS

In Brussel wordt de *AFCEA-wapenbeurs* stilaan een begrip. AFCEA staat voor „Armed Forces Communications and Electronic Association", een militaire groep met vertakkingen over de hele wereld. De Europese afdeling organiseert jaarlijks in Brussel een beurs die de meest recente vooruitgang op het vlak van de militaire hoogtechnologie vertoont en aan de man probeert te brengen. De doelgroepen zijn ambtenaren, politici, militairen.
Sven Gatz, Brussels volksvertegenwoordiger voor de VU, en *Michiel Vandenbussche*, Brussels en Vlaams volksvertegenwoordiger voor de SP, stellen dat konflikten niet mogen uitgevochten worden met wapens. Steeds meer onschuldige burgers worden immers het slachtoffer van wapengekletter. Vandaar dat wapenhandel etisch onverantwoord is.
Vorig jaar sprak de Senaat zich in dezelfde zin uit. Er werden ook akties ondernomen tegen de wapenbeurs. Ook dit jaar roepen de beide politici op akties te ondernemen „opdat de Brusselaars het signaal zouden geven dat hun stad geen draaischijf mag worden van de internationale wapenhandel."
Gatz en Vandenbussche dienden ook een voorstel van resolutie in die de Brusselse regering en de Brusselse burgemeesters verzoekt alles in het werk te stellen om de wapenbeurs te beletten. KMO's met militaire belangen zouden elke vorm van gewestelijke subsidie ontnomen moeten worden. De beide politici betreuren het dat de andere partijen hun resolutie niet steunen. Deze partijen plaatsen dan ook het korte termijnperspektief van ekonomie, tewerkstelling en geldbejag boven de mensenrechten, de uitbuiting, de rechtvaardigheid en de geweldloosheid.

VU-Ketjesdag

Onderzoeksrechter Connerotte wordt het onderzoek in de zaak Dutroux uit handen genomen. Het eten van een bord spaghetti op een bijeenkomst ten voordele van de verdwenen meisjes was daarvan de oorzaak. Bij wijze van kompromis blijft het onderzoek in Neufchâteau.

Er is recht gesproken

'Hoe kan men zo iemand als onderzoeksrechter *Connerotte*, die slaagde waar anderen faalden, een onderzoek uit handen nemen?' dat is de vraag die velen zich stelden na het horen van het oordeel van het Hof van Cassatie. De uitspraak van het Hof in de zaak *Dutroux* voedt het ongeloof in de rechtstaat.
Toch is één en ander niet zo vreemd, de rechtspraak maakt wel meer, voor gewone burgers onbegrijpelijke, bokkesprongen. Slechts één klein voorbeeld. Niet zo lang geleden stond iemand terecht omdat hij betrapt was met een junglemes, een verboden wapen, in zijn wagen. De wet*geving*, opgesteld door de volksvertegenwoordigers, stelt dat het vervoeren en dragen van zo'n mes verboden is. De recht*spraak*, de vonnissen die rechters vellen, en de rechts*leer*, veelal door professoren, heeft die wetgeving door de tijden heen verfijnd. Die verfijningen zorgen ervoor dat het 'vervoeren' van het wapen nu het best kan omschreven worden als het 'brengen van de ene naar de andere plaats'. Het 'dragen' evenwel zou betekenen dat de bezitter van het wapen het ding 'binnen handbereik heeft met het doel het te gebruiken'. In het konkrete voorbeeld werd gepleit dat de verdachte het wapen 'vervoerde' omdat het in het handschoenkastje lag. Hij werd vrijgesproken en werd dus niet gestraft voor het bezit van een verboden wapen. Recht of rechtvaardigheid?
Even onbegrijpelijk lijkt de uitspraak in de zaak-Dutroux. Omdat Connerotte domweg, op de dag van zijn huwelijk, spaghetti was gaan eten op een feestje ter ere van de levend teruggevonden meisjes, wordt hem het onderzoek ontnomen. Dutroux' advokaat vond dat Connerotte zich partijdig had opgesteld en kreeg daarin gelijk. Eerst van prokureur-generaal *Lieckendael*, die in een merkwaardig emotioneel oordeel haar standpunten verduidelijkte, later volgde het Hof haar advies. Een 'kreatieve oplossing', zoals gevraagd door o.a. premier *Dehaene*, kwam er niet uit de bus.
Mischien is dat niet eens zo'n slechte zaak. In essentie draaide het hier om de afloop van het proces-Dutroux. Niemand kan voorspellen wat er gebeurd zou zijn wanneer Dutroux tijdens het proces op een aantal punten zou worden vrijgesproken omwille van een procedurefout. Bovendien zou het aanblijven van Connerotte ook gevolgen hebben gehad voor toekomstige rechtszaken van minder spektakulaire verdachten. Indien men Connerotte het onderzoek in handen laat, vormt dat een gevaarlijk precedent. Dan wordt het de reeds vernoemde recht*spraak* waarnaar later verwezen zal worden. En dan kunnen onderzoeksrechters die willens en wetens partijdig zijn vrijuit gaan. Daarbij kan je je de vraag stellen of het nodig is om Connerotte als een heilige te vereren omdat hij één van die magistraten is die zijn werk schijnt te doen. En dat terwijl hij een fout heeft gemaakt die zelfs 'groentjes' niet zouden maken.
Misschien is de ontheffing van Connerotte toch ook weer een niet zo goede zaak. Het dossier loopt zowiezo vertraging op. Dat is niet goed voor het onderzoek, noch voor het 'goede imago', voor zover daarvan sprake, van Dutroux. Het geloof in het gerecht krijgt bovendien opnieuw een fikse deuk. Daarnaast waren er ook in het verleden, bv. bij de ontvoering van *Anthony De Clerck*, wel nauwere kontakten tussen onderzoeksrechter en de partij van het slachtoffer die zonder gevolgen bleven. Bovendien had het Hof kunnen inroepen dat 'gezien de feitelijke omstandigheden' Connerottes optreden geen 'schijn van partijdigheid' had. Een eerdere uitspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens vormt in deze een precedent. Dat EHRM had, tot slot, België in het slechtste geval kunnen veroordelen tot een boete. De regering had die, waarschijnlijk met de instemming van velen, zonder meer kunnen betalen. Een financiële kater meer of minder...
Het had er overigens alle schijn van dat de leden van de meerderheidspartijen er graag een cent voor over hadden om Connerotte aan het roer te laten. Zoals Dehaene vroeg *Di Rupo* (PS) 'wijsheid en verbeeldingskracht'. CVP-voorzitter *Van Peel* en SP-voorzitter *Louis Tobback* hadden het na het eerste verdikt over de 'volle verantwoordelijkheid van Cassatie'. Tobback voegde daar, toch wel zeer opmerkelijk, aan toe dat de politiek in geen geval verantwoordelijk kon zijn. Niet voor de definitieve uitspraak, dat klopt. En blijkbaar ook niet voor wetgeving, noch voor de benoeming van de magistratuur...
Rechtvaardig of niet: er is recht gesproken. En misschien, heel misschien, mogen we er nu, na alles, wel van uit gaan dat de nieuwe onderzoeksrechter in Neufchâteau het onderzoek met de grootste ijver zal voortzetten. En dat hij alle middelen zal benutten om de waarheid, welke die ook is, aan het licht te brengen. **(gv)**

Stof tot spreken

Volgens Francis Van den Eynde, kamerlid voor het Vlaams Blok, bestaat het PVDA-blad 'Solidair' erin om abonnees te werven in 'bijna alle Ruandese ministeries'. Van den Eynde heeft bovendien 'verschillende bronnen' die hem komen vertellen dat de 'extreem-linkse partij' beste maatjes is met het Ruandees pattriottisch front

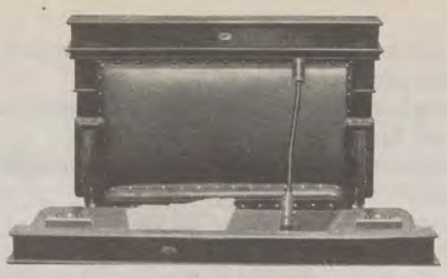

'in die mate zelfs dat het PVDA-kopstuk Ludo Martens geregeld in Kigali opduikt'. Tot slot maakte het VB-kamerlid gewag van ongeoorloofde infiltratie van de PVDA in het ABOS. Of de staatssekretaris daarvan op de hoogte was? Moreels bleef vriendelijk en antwoordde niet dat 'er wel meer kopstukken van politieke partijen geregeld opduiken in Afrika', maar wel dat hij niet van infiltratie op de hoogte was en zich verder niet uit te spreken had over de aktiviteiten van de PVDA.

◆ WETSTRAAT ◆

De federale parlementaire instellingen trekken zich op gang. Op de tweede dinsdag van oktober zijn de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, zoals de grondwet het voorschrijft, van rechtswege bijeengekomen.

Gevoel van onmacht

De politici, in het biezonder de parlementairen, lopen er verweesd bij. Na de meest kruciale en dramatische zomer in de politieke geschiedenis van België worden ze door de „burgerrevolutie" tegen de muur geplaatst. Dat noopt hen ertoe over het demokratisch gehalte van de parlementaire instellingen te „reflekteren". De krisis van de instellingen wordt echter als een kankergezwel ervaren, zodat geen eensluidend en alles omvattend antwoord kan worden geboden. Politieke verbittering en vooral het gevoel van onmacht kruipen de politici in de kleren.

KAMER EN SENAAT

Naar aloude traditie zetten de voorzitters van Kamer en Senaat, dinsdag 8 oktober, hun openingstoespraak in. In de Senaat, de reflektiekamer bij uitstek, zei voorzitter Frank Swaelen (CVP) dat het parlement soms een indruk van zwakheid en ondoeltreffendheid nalaat, maar dat het ongeloof in de demokratie niet mag worden overdreven. VU-senator, *Bert Anciaux*, hekelde de weinig inlevende houding van Swaelen. De demokratie, zo beweerde Anciaux, is wel degelijk in gevaar en dat heeft onder meer te maken met de overdreven belangstelling voor de puur ekonomische belangen en het loutere winstbejag. Morele waarden, zo oreerde Anciaux, moeten wijken en van premier Dehaene kan niets anders worden verwacht dan dat hij naar oplossingen zoekt als er reeds krisis in de lucht hangt.

Johan Sauwens zal de minimalisten en maximalisten met elkaar moeten verzoenen.

Jean-Marie Bogaert nam minister Wivina Demeester zwaar op de korrel.

In de kamer vroeg voorzitter Langendries (PSC) zich af of de politici wel voldoende luisteren naar wat leeft bij de bevolking. Langendries brak een lans voor meer vindingrijkheid en verbeelding in de uitoefening van de wetgevende macht. In het magische en van de pers verwijderde Hertoginnendal staken alle komissie- en kamerfraktievoorzitters meteen de koppen bij elkaar. Een „brainstorming" over het funktioneren van de kamer bracht niettemin weinig zoden aan de dijk. De murwgeslagen kamerleden moesten nu eenmaal over zoveel zaken tegelijk bezinnen, dat geen zinnig voorstel tot hervorming van de demokratie kon worden geformuleerd. VU-kamerlid, *Geert Bourgeois*, was slimmer, want kwam zelf met tien voorstellen voor de werking van een parlementaire demokratie voor de dag (zie kader).

VLAAMS PARLEMENT

Vanaf donderdag 10 oktober ving de kommissie Staatshervorming, onder het voorzitterschap van *Johan Sauwens*, met de openbare hoorzittingen rond de gezondheidszorgen aan. Waarnemers interpreteren de hoorzittingen als een „vertragingsmaneuver" om alsnog het debat rond de federalisering van de Sociale Zekerheid uit te stellen. Er wacht Johan Sauwens dan ook een moeilijke taak. Hij dient de *minimalisten* en de *maximalisten* met elkaar te verzoenen. Intussen trekt hijzelf aan de „kommunautaire alarmbel". Zo interpelleerde hij Vlaams minister-president Luc Van den Brande over de federale volmachtbesluiten. Die zijn strijdig met het Vlaams belang, zo stelt Sauwens, omdat ze een weerslag hebben op de welvaart en de tewerkstelling in Vlaanderen.

Dinsdag 8 oktober sprong het vuur in de Vlaams-parlementaire pan. De oppositie sloeg de handen in elkaar. En dat leidt steeds tot de nodige animositeit. Zo verweet de oppositie de regeringsmeerderheid dat ze haar beslissingen eerst aan de pers voorstelt en pas nadien aan de volksvertegenwoordigers. Minister-president Luc Van den Brande wist de kritiek te „pareren". Heel wat meer moeite had Vlaams minister van Financiën en Begroting Wivina Demeester (CVP). Zij werd zwaar op de korrel genomen door *Jean-Marie Bogaert*. Aanleiding daartoe is de onzekerheid die bij de 173 Vlaamse personeelsleden van de Dienst Kijk-en Luistergeld is ontstaan omtrent het behoud van hun job. De Vlaamse minister trok zich daarvan geen bal aan ... omdat de inning van het kijk-en luistergeld een federale materie is. Het gaat nochtans om de tewerkstelling van talloze Vlamingen, zo sneerde Jean-Marie Bogaert de minister toe, en hij stelde voor dat het personeel naar de Vlaamse gemeenschap zou worden overgeheveld. Bogaert kreeg de volledige oppositie en zelfs de meerderheidsfrakties op zijn hand. Elke fraktie diende zowaar een motie in. Een overmoedige Demeester haalde bakzeil. Deze week wordt in de plenaire vergadering over de zaak gestemd. Een regeringskrisis zal wel uitblijven. Of hoe Demeester haar positie aan het legislatuurparlement te danken heeft.

(evdc)

Versterking parlementaire demokratie

Geert Bourgeois zetelt precies één jaar als kamerlid. Van bij het begin liet hij zich kenmerken als een bedrijvige „backbencher", een spitsvondig jurist en een „dossiervreter". Het haalt echter allemaal weinig uit als de oppositie nauwelijks meetelt, als de parlementaire demokratie wordt verwaarloosd en als de enige grondwetswijziging die de federale kamer alsnog doorvoerde op het gratis openbaar vervoer voor de parlementsleden slaat...

Het VU-kamerlid komt dan ook zelf met 10 voorstellen voor een betere werking van de parlementaire demokratie voor de dag. „De nota", zo verduidelijkt Bourgeois, „is gebaseerd op meer dan een jaar parlementaire ervaring, studie, lektuur en gesprekken en heeft vooral betrekking op een gewijzigde relatie tussen de uitvoerende en wetgevende macht, op de rechten van de oppositie en op de openbaarheid van bestuur."

Zo pleit Bourgeois onder meer voor een gedegen inzage-en kontrolerecht via een inlichtingsplicht door de uitvoerende macht. De ministers mogen niet langer ontwijkende antwoorden op de gestelde vragen geven. Ministeriële beleidsvoornemens moeten op tijd - voor de uiteindelijke beslissing - beoordeeld kunnen worden. 1 jaar na de publikatie van een wet dient aan het parlement een verslag te worden overgemaakt over de toepassing van de wet. Het parlement moet van de ekonomische evoluties en de evoluerende staatsfinanciën op de hoogte worden gebracht. In de kommissievergaderingen dient het debat achter gesloten deuren tot een minimum te worden herleid. Overigens laten de weinig moedige, geheime stemmingen de kiezer niet toe de volksvertegenwoordigers te beoordelen, zodat de stemmingen kenbaar moeten worden gemaakt.

E. Paustjens

Geert Bourgeois: "In de parlementaire kommissies dient het debat achter gesloten deuren tot een minimum te worden herleid."

Vloeit uit de verdere regionalisering van dit land onvermijdelijk ook een splitsing van de staatsschuld en moet Vlaanderen bang zijn voor zo'n opdeling? Onderstaande ‚Opinie' van Nelly Maes is een aanzet tot een debat over deze aangelegenheid. Een heet hangijzer, een reden dus om het niet uit de weg te gaan.

E. Peustiens

◆ OPINIE ◆

De Belgische schulden en de regionalisering

In menig opzicht wordt 1999 een scharnierjaar. In Europa zal de Muntunie een feit zijn en diverse verkiezingen moeten beslissen over de nieuwe samenstelling van de wetgevende vergaderingen op het niveau van gemeenschappen en gewesten, van het hoofdstedelijk gebied en op het Belgisch federale niveau. Op elk van deze niveaus moeten regeringen gevormd worden, geschikte momenten om voorwaarden te stellen en akkoorden af te sluiten.

DREIGING

In het vooruitzicht van 1999 dient op voorhand een gemeenschappelijk Vlaams aktieplan uitgewerkt te worden tussen alle demokratische partijen in Vlaanderen, in samenspraak met de vertegenwoordigers van de Vlaamse opinie. Voor de Volksunie is de dialoog met de demokratische Vlaamse beweging daartoe onontbeerlijk. Daarom wou ik mijn standpunten verduidelijken. In een tienpuntenprogramma heeft de Volksunie haar optie voor een verderzetting van de staatshervorming in de zin van een konfederatie bekendgemaakt. Tevens pleit onze partij voor een sanering van strukturen, zoals gerecht en administratie en een gezondmaking van de Sociale Zekerheid langs de weg van federalisering.
Wij zijn bereid om mee te werken aan ieder demokratisch plan dat in de richting van deze doelstellingen een belangrijke stap voorwaarts betekent.
Tevens willen wij ons richten tot onze Franstalige gesprekspartners die de dialoog met de Vlamingen ernstig willen voorbereiden.
Ook wij volgen met aandacht – en, toegegeven, soms met argwaan – wat over de taalgrens aan strategieën wordt ontwikkeld.
Zowel het *rattachisme* als de dreiging van een frankofone as Brussel-Wallonië komen ons over als pogingen om Vlaanderen af te dreigen indien het aandringt op een nieuwe stap in de staatshervorming.
Waarmee wij duidelijk willen maken dat de Franstaligen niets te winnen hebben bij deze dreiging, maar alle belang hebben bij een ernstige dialoog met Vlaanderen over de toekomst van het Vlaamse en het Waalse volk en van het hoofdstedelijke gebied. Slechts indien het Belgisch staatsverband voor Walen én Vlamingen een meerwaarde kan bieden zal het in de toekomst overleven. Voor Brussel is het essentieel dat het zijn hoofdstedelijke rol voor Franstaligen en Vlamingen blijft vervullen.
Reeds nu groeit in Vlaanderen eenstemmigheid rond de noodzaak van een grote fiskale *responsabilisering* en van een logischer samenbrengen van bevoegdheden door overheveling naar Vlaanderen of Wallonië. Vlaanderen kan dan wel instemmen met zijn rol van trekpaard van de Belgische ekonomie, maar dan moet het paard ook kunnen doorgaan in de Europese en mondiale wedloop. Onder meer de Belgische schuldenlast is daarbij een blok aan het been.

ONVERMIJDELIJK

Uit het dossier van de schuldenlast blijkt dat Vlaanderen in het recente verleden veruit het grootste percentage van de intrestlasten op zich nam en dat de afbouw van de schuld tot een Europees aanvaardbaar percentage afhankelijk is van het Vlaamse en (in mindere mate) het Brusselse primair saldo. Het valt makkelijk te voorspellen dat aan dit saneringstempo deze Maastrichtnorm slechts rond het jaar 2020 kan gehaald worden. Mits de regionalisering van de schuld en met een even grote saneringsinspanning zou Vlaanderen deze norm reeds halen rond 2007, terwijl reeds meerdere malen is aangetoond dat Wallonië bij ongewijzigd beleid haar schuldratio razensnel zou zien oplopen. Brussel zou aan deze toestand nauwelijks iets veranderen. Wegens de ekonomische en montaire wisselwerking zou ook Vlaanderen daar last van ondervinden. Wij pleiten dan ook voor een verstandige dialoog waarin dreigementen plaats maken voor konkrete afspraken.
Wie prijs stelt op de Vlaamse inbreng in de konfederale staat moet hiermee rekening houden. Toch zal een (gedeeltelijke) regionalisering van de schuld onvermijdelijk zijn. Opdat Vlaanderen en Wallonië samen van de Belgische schuldenberg zouden verlost worden en opdat niet enkel Vlaanderen maar ook Wallonië tot responsabilizering en kreativiteit zouden komen via grotere autonomie.

Nelly Maes,
lid van het Vlaams parlement

◆ ACH ZO ◆

Ode aan de ruitewisser

Thuis lazen we *Het Vrije Volksblad* en later *Het Nieuws van de dag* en nog later *Het Nieuwsblad,* kranten komen en gaan en vaak krijgen ze ook nog een andere baas en titel, maar een bepaalde krant hoort bij de sfeer van de familie waarin men leeft.
Onze krant werd gebracht door een man op een fiets, hij reed dan rakelings langs de gevels en mikte de krant in de brievenbus. Een kleine man, z'n zadel stond helemaal op haar laagst en soms, om nog makkelijker bij de bus te komen, had hij z'n been niet eens over de buis, maar er tussen zoals meisjes als die op een herenfiets rijden.
Op zaterdag kwam de man het krantengeld halen, om geen tijd te verliezen kondigde hij zich aan met een trompet. Wie dat hoorde riep dat „de gazetteman" daar was. Moeder had het geld steeds klaarliggen, de gazetteman moest niet eens van z'n fiets stappen, hij was zo aan de volgende voordeur. Soms, als moeder geen pasmunt in huis had, kwam de gazetteman ook eens binnen. Dan zette hij zich wijdbeens neer en ter hoogte van zijn kruis bengelde zijn geldtas, eerst gooide hij zijn trompet die met een touw rond zijn hals hing naar achter, dan draaide hij de tas open, likte aan zijn duim en wijsvinger, nam een pak bankbriefjes en betaalde terug. De vingers van de gazetteman waren pikzwart, van de kranteninkt en van het geld.
Als de gazettenman rechtstond kon je hem voluit bewonderen, hij droeg een golfbroek en daaronder geruite wollen kousen en had koereurschoenen aan. 's Winters had hij een lederen pet op waarvan de oorlellen bovenaan zaten vastgeknipt. Zijn kaken bloosden van altijd in de buitenlucht te zijn.
Vooral op zaterdag en zondag werd om de krant gevochten, ze werd in stukken gedeeld en wie het zijne gelezen had wisselde met de volgende. Vooral de sportbladzijden waren in trek en de pagina met de stripverhalen. Suske en Wiske natuurlijk. En een keer per week was er de speciale bladzijden voor kinderen, met spelletjes en soms al eens een tekenwedstrijd.
Moeder las elke dag de overlijdensberichten waarbij ze uitgebreid kommentaar gaf, terwijl ze het eten klaarmaakte vulde ze het kruiswoordraadsel in.
Als de krant uitgelezen was mocht ze gebruikt worden. Wie wat nodig had voor school zette er de schaar in, kranten met biezonder nieuws werden bijgehouden: de mijnramp in Marcinelle, de dood van een paus, de opening van de Expo, de onafhankelijkheid van Kongo. Als de Ronde van Vlaanderen langsreed werd de lijst met de rugnummers uitgeknipt zodat wij onze favorieten konden herkennen. Wat er dan nog van de krant restte diende om keukenafval te verpakken of om de kachel aan te steken.
De krant had een meervoudige funktie en waar ze tekort schoot haalde de radio haar in met het *Gesproken Dagblad*. Beide media leefden in peis en vree naast mekaar en vulden mekaar wonderwel aan. De komst van de televisie bracht daar verandering in, de krant paste zich aan, ze speelt nu vooral gangmaker voor de televisie.
Ik denk daaraan nu het vandaag *Dag van de Krant* is en besef hoe belangrijk de gazet in een mensenleven is, want kranten brengen niet alleen nieuws en vertier ze verruimen de horizon, ze vormen lezers. Tenminste als men een degelijke krant leest en niet enkel snert. Want de krant van vandaag lijdt onder de druk van de cijfers, zoals de televisie onder de druk van de kijkcijfers beeft. En onder de druk van die andere cijfers, die van de boekhouders en van de geldschieters.
Een krant mag mij iets meer kosten als ik de zekerheid heb dat ze haar best doet om mij wat meer te vertellen dan de maten van Miss Belgian Beauty.
Er zijn zoveel mensen die hun hand op de pers willen leggen. Enkele voorbeelden. Hoe kan een krant een vrije mening vertolken over de nefaste gevolgen van de files en toch goede maatjes blijven met de auto-fabrikanten? Hetzelfde geldt de tabaksindrustrie. Om het niet te hebben over de petroleumboeren. Een andere loden hand is deze van de politieke wereld. Sommige politici zouden wat graag door het leven gaan zonder de pers op hun hielen. Men moet zich daarbij de woorden van Manu Ruys herinneren: „Het politieke bedrijf moet een glazen huis zijn. Het is dat niet altijd. Soms zijn de ramen bewasemd, vuil, ondoorzichtig. Het behoort tot de taken van een vrije pers, dat zij dan optreedt als ruitewisser, zodat de burger opnieuw in het huis kan kijken."
Deze metafoor is mij altijd bijgebleven, zeker in de doofpot-tijden die wij vandaag beleven.
Hoe voornaam een vrije pers is weten bewoners van landen in oorlog, daar geeft het heersende regime steevast drie bevelen: 1. De avondklok instellen, 2. het internationale vliegveld sluiten, 3. de pers aan banden leggen. Zo'n vaart zal het hier wel niet lopen, maar je weet maar nooit.
Tot zolang is het elke dag Dag van de Krant voor

R.Asmus

Het Sardisch kent geen standaardtaal, maar drie hoofdvarianten: het Logudorees en het Nuorees, die respektievelijk in het noordwesten en in het oosten van het eiland gesproken worden en sterk verwant zijn; en het Campinadees van Zuid-Sardinië dat grote verschillen met de andere twee talen vertoont.

◆ LANDUIT ◆

Het Sardisch/2 Een eigen taal is een mensenrecht

Een Sardisch wetsvoorstel spreekt over taalonderwijs in de plaatselijke varianten, daarmee koos de Regionale Raad voor plurilinguïsme. Men moet echter bedenken dat Sardinië een omvangrijke taalminderheid vormt (de grootste van Italië), zodat plurilinguïsme vanuit didaktisch en administratief oogpunt een kostbare optie is. Taalstandaardisatie wint daarom steeds meer terrein. Het wetenschappelijk potentieel om een standaard-grammatica en -spelling voor het Sardisch af te leiden is aanwezig. Aan zeker twintig universiteiten worden verschillende taalkundige aspekten van het Sardisch bestudeerd en hebben taalkundigen uit verschillende Europese landen zich verenigd in de *Sardinian Language Group*. Mogelijkheden voor taalstandaardisatie, uitgaande van de verschillende hoofdvarianten van het Sardisch, worden onderzocht.

MENSENRECHTEN EN TAAL

Het bestaan van een standaardtaal kan worden gezien als een belangrijke bijdrage voor de verwerving van het recht op taalgebruik, maar het is beslist geen voldoende voorwaarde. Op de eerste *International Conference on Language Rights* (22 tot 24 juni jl. in Hong Kong) zijn er voorbeelden gepresenteerd van onderdrukking en diskriminatie van minderheidstalen waarvoor standaardisatie niet aan de orde is.

Zo wordt het Sámi in Fins Lapland met uitsterven bedreigd omdat de plaatselijke Finse bevolking weerstand biedt tegen een wet ter bescherming en ontwikkeling van de Sámi-kultuur. Een ander voorbeeld is de onderdrukking van het Spaans in de VSA. De politieke en de rechterlijke macht vrezen dat het gebruik van minderheidstalen de sociale eenheid zou beletten en een gevaar zou betekenen voor de nationale veiligheid. In augustus 1995 verbood een rechter in Texas een moeder om tegen haar dochter Spaans te spreken.

Dergelijke situaties doen zich voor doordat taalrechten niet expliciet worden genoemd binnen de nationale en internationale wetgeving, of doordat het recht op taalgebruik wordt afgeleid uit doorgaans ruim interpreteerbare wettelijke normen waarin ‚taal' weliswaar genoemd wordt, maar waarin een verwijzing naar een specifieke gebruikskontekst achterwege blijft. Dit wordt bijvoorbeeld geïllustreerd door de Italiaanse Grondwet, waarin een artikel zegt dat de Republiek de taalminderheden volgens ‚passende normen' beschermt. De handelingsvrijheid die de regering zich op basis hiervan toekent blijkt uit de niet-uniforme taalwetgeving over de verschillende taalminderheden.

Ook de internationale wetgeving laat te wensen over. De VN-mensenrechtenverklaringen spreken niet expliciet over het recht op taalgebruik, met name voor wat betreft het onderwijs. Het Europese Handvest voor Regionale of Minderheidstalen bevat wel een aantal bepalingen betreffende het taalonderwijs, maar geeft partijstaten een grote mate van soepelheid bij de toepassing van het Handvest. Partijstaten die het Handvest ondertekend hebben mogen b.v. zelf bepalen welke talen wel en welke niet onder de werking van het Handvest vallen. Italië heeft het Handvest niet ondertekend, waarschijnlijk omdat anders haar niet-uniforme taalbeleid op internationaal niveau kenbaar zou worden.

De huidige wetgeving en uitwerking weerspiegelen de veelal tegenstrijdige belangen tussen Staat enerzijds en individu en taalgemeenschap anderzijds. Natiestaten koppelen monolinguïsme vaak aan centralistisch beleid, terwijl een taalgemeenschap kulturele verscheidenheid en persoonlijke ontplooiing wenst.

BASIS VOOR TAALRECHTEN

De problemen bij de interpretatie van nationale en internationale wettelijke normen in termen van taalrechten pleiten voor een onafhankelijke definiëring van taalrechten, met een biezondere omschrijving van het recht op taalonderwijs. De integratie hiervan in bestaande wetgevingen dient te worden gerechtvaardigd door de rol van taal vanuit verschillende maatschappelijke invalshoeken te belichten.

Ten eerste is er de waarde van een taal voor de wetenschap. Deze heeft niet uitsluitend betrekking op de linguïstiek, maar beslaat de kultuur-historische wetenschappen in ruimere zin.

Grondwettelijke erkenning van de waarden van een taal is een uiting van wederzijdse eerbied tussen Staat en taalgemeenschap, en bevordert de maatschappelijke betrokkenheid van taalminderheden. Internationale en interkommunautaire samenwerking wordt gestimuleerd en etnische spanningsvelden worden teruggedrongen. Een monolinguïstisch beleid geeft het tegenoverstelde effekt: uitsluiting van taalminderheden, met een grote kans op sociale en etnische spanningen. Een zo groot mogelijke maatschappelijke betrokkenheid van taalminderheden is van wezenlijk belang in een tijd van steeds groter wordende wereldproblemen. Dit pleit voor definiëring van het recht op taalgebruik, met een verwijzing naar het recht op taalonderwijs, opdat zowel Staat als taalgemeenschappen het inzicht in de positie van taalminderheden ten opzichte van de buitenwereld kunnen verruimen.

De verwezenlijking van onafhankelijk gedefinieerde taalrechten in bestaande wetgevingen hangt in de eerste plaats af van het politieke en kulturele bewustzijn van taalminderheden. Inzicht in de waarden van een taal is minder natuurlijk dan men misschien op het eerste gezicht zou denken. De jeugdige verworvenheid van een moedertaal overschaduwt het bewustzijn omtrent de waarden ervan. Bij wetenschappers ligt dus de belangrijke taak om deze te identificeren en hun rol vanuit verschillende maatschappelijke invalshoeken te bestuderen.

Wijzelf, de mede-oprichters en de overige leden van de Sardische taalgroep, beseffen de zware taak die op ons rust. Onze initiatieven zijn genomen in de wetenschap dat een unieke taal die de drager is van een evenzeer unieke kultuur, behouden en ontwikkeld dient te worden om de hiervoor genoemde redenen. Een taal die zo duidelijk de sporen van een kulturele evolutie van duizenden of misschien wel tienduizenden jaren vertoont, behoort op grond van de kulturele en spirituele waarden die zij herbergt niet alleen de Sarden zelf toe, maar ook de gehele mensheid.

Antonio Chessa

Europa: we laten ons niet temmen

We geven u graag een tweede overzicht van de markten die in oktober en november zullen bezocht worden door onze parlementsleden. De aktie kadert in de kampagne om het Europees gedachtengoed van de VU te verspreiden.

Oktober: Beveren: Nelly Maes (15/10); St.-Niklaas: Bert Anciaux, Nelly Maes (17/10); Aalst: Bert Anciaux, Jaak Vandemeulebroucke (19/10); Heist-op-den-Berg: Kris Van Dijck (20/10); Boom: Fons Borginon (21/10); Roeselare: Bert Anciaux (22/10); Lokeren: Nelly Maes (23/10); Gent: Bert Anciaux, Jaak Vandemeulebroucke, Paul Van Grembergen, Karel Van Hoorebeke (25/10); Turnhout: Kris Van Dijck (26/10); Berlaar: Kris Van Dijck (30/10).

November: Jette: Sven Gatz (03/11); Duffel: Kris Van Dijck (05/11); Asse: Bert Anciaux, Jaak Vandemeulebroucke, Etienne Van Vaerenbergh (05/11); Zoersel: Fons Borginon (05/11); Vilvoorde: Bert Anciaux, Jaak Vandemeulebroucke, Etienne Van Vaerenbergh (06/11); Berchem en Deurne: Fons Borginon (09/11); Mortsel: Bert Anciaux, Fons Borginon (13/11); Mechelen en Lier: Bert Anciaux, Kris Van Dijck (16/11); Kalmthout: Herman Lauwers (16/11); Brasschaat: Herman Lauwers (18/11); Hasselt: Bert Anciaux, Laurens Appeltans, Frieda Brepoels (19/11); Willebroek: Kris Van Dijck (20/11); Veurne: Jaak Vandemeulebroucke, Jan Loones (20/11); Oostende: Jaak Vandemeulebroucke, Jan Loones (21/11); Kapellen: Herman Lauwers (21/11); Leuven: Bert Anciaux, Gerda Raskin (22/11); St.-Truiden: Bert Anciaux, Laurens Appeltans (23/11); De Panne: Jaak Vandemeulebroucke, Jan Loones (23/11); Antwerpen Oude Vaartplaats: Fons Borginon (23/11); Lennik: Etienne Van Vaerenbergh (26/11); Liedekerke: Etienne Van Vaerenbergh (30/11); Ieper: Jaak Vandemeulebroucke, Jan Loones (30/11).

Nog te bepalen data: Scherpenheuvel, Tienen, Herent, Koekelare, Herentals, Mol, Geel, Westerlo, Kortrijk, Waregem, Tielt, Izegem, Menen, Harelbeke, ...

☞ *Meer info : Koen T'Sijen, tel. : 02/219.49.30.*

WIJ

De regionale VU-krant

Riske Lemmens wint Hasseltse illustratorenwedstrijd

Enkele weken geleden werd in Hasselt de laureaat bekroond van de internationale wedstrijd voor illustratoren van kinderboeken. Op initiatief van de Hasseltse VU-schepen *Jan Yperman*, verantwoordelijk voor o.m. het biblioteekwezen, sloegen de uitgeverij Clavis en de stad Hasselt in 1995 de handen in elkaar om deze wedstrijd te organiseren. Aan de wedstrijd was een hoofdprijs van 300.000 fr. verbonden gekoppeld aan de uitgave van het winnende projekt.

Het idee van een illustratorenwedstrijd leefde al langer in het Hasseltse, maar het brak niet echt door. Het projekt moest voldoen aan een aantal voorwaarden. Prestige, uniciteit, duurzaamheid en een voldoende hoog prijzengeld om er maar enkele te noemen. Met name in het

kinderboek zagen de initiatiefnemers een geschikt medium. Het was een voor Vlaanderen haast onontgonnen domein, waar niettemin talent voor aanwezig was. Het zou kinderen kunnen stimuleren om hen (opnieuw) naar geschikte literatuur te doen grijpen.

Eerste, geslaagde, pogingen voor een soortgelijke wedstrijd waren er reeds in 1989 en 1993, vanaf vorig jaar kreeg het idee zijn definitieve vorm. Om de twee jaar zal een niet uitgegeven prentenboek bekroond worden, waarbij rekening wordt gehouden met de inhoudelijke, vernieuwende en artistieke waarde. Een jury van internationale deskundigen zal de inzendingen beoordelen.

MONSTERLIJK

Die jury heeft dat enige tijd geleden dus voor de eerste keer gedaan. Van de 183 inzendingen raakten er een 25-tal door de eerste selektie. De jury lette bij de laatste beoordeling vooral op dat ietsje meer dat de tekeningen aan kinderen te bieden hadden. 'De kindgerichtheid van het verhaal én de illustraties en het aanwezige potentieel gaan net iets meer doorwegen dan het zuivere artistieke nivo van de illustraties.' De uiteindelijke winnares werd *Riske Lemmens* voor haar **Doosje Monsters** waarin een jongetje een doos krijgt en fantaseert dat ze vol monsters zit. Zal hij ze durven openmaken of niet? Riske, een Antwerpse jongedame, werd door de jury gelauwerd omwille van de universaliteit van het verhaal en omwille van de originele invalshoek. Dat laatste uit zich onder meer in de extra bijlage die kinderen aanzet om van een kartonnen doos zelf een monstermasker te maken. Dat de jury een goed oordeel velde mag blijken uit het feit dat Lemmens' winnend boekje, volgens de uitgeverij, op ruime belangstelling kon rekenen op de Frankfurter Buchmesse.

Riske Lemmens' tekeningen zijn, samen met die van de betere verliezers, nog tot 27 oktober te bezichtigen in het Hasselts museum Stellingwerf-Waerdenhof. Gezien de opdracht verbonden aan de wedstrijd zal deze tentoonstelling zeker ook door kleine kinderen fel gesmaakt worden. Het museum ligt in de Maastrichterstraat 85, 3500 Hasselt. Van di. tot vr. open van 10u. tot 17u., za. en zo. open van 14u. tot 18u. 's Maandags gesloten.

Herdenking Jozef L. De Belder

Op zaterdag 26 oktober wordt in de Begijnhofkerk te Lier Jozef L. De Belder (Lier 18.6.1912 – Deurle 7.12.1981) herdacht dit n.a.v. de vijftiende sterfdag van de dichter, die om 15u. begint. Na de mis is er in het Hof Van Aragon, Aragonstraat 6 te Lier, een Brabantse koffietafel voorzien aan 350 fr. per persoon. Indien u hieraan wenst deel te nemen, gelieve te reserveren door overschrijving op het rekeningnummer 413-8191331-29 van De kleine Stad vzw, Huibrechtstraat 9, 2500 Lier.

Om 20u. gaat in De Brug, Kapucijnenvest 16 te Lier een poezieavond door. U beleeft en hoort een bloemlezing uit het werk van dichter J.L. De Belder en liederen getoonzet naar zijn werk. De voorstelling wordt verzorgd door Francis Verdoodt, voordrachtkunstenaar, Ivan Goossens, tenor en Bart Meuris, pianist.

Inkom 300 fr., vvk. 250 fr.

Reservatie: Boekhandel Schoon Lier 03/480.76.36.

Gokken

In 1989 zou minister Maystadt begonnen zijn met zijn riskant schuldbeheer via swaps, zeg maar het gokken met gemeenschapsgeld. Ik had nochtans gewaarschuwd voor de gevaren van het dwangmatig gokken. Op 25 oktober 1989 hield ik mijn eerste van een ganse reeks interpellaties aan het adres van toenmalig vicepremier en minister van Justitie en Middenstand Wathelet over de gokverslaving en de hemeltergende ellende die deze bingo- en andere spelletjes aanrichten in tienduizenden gezinnen in ons land.

Systematisch geldverlies dat in de miljoenen kan lopen, geld lenen, diefstal, roofoverval, verlies van betrekking en dus inkomen, huiselijke ruzies, armoede, gevangenis, echtscheiding, druggebruik en drughandel, moord en zelfmoord. Ziedaar het kriminele palmares van de dwangmatige gokverslaving. Zou Melchior Wathelet zijn goede vriend en PSC-partijgenoot Philippe Maystadt niet op de hoogte gebracht hebben van de gevaren van de roulette met ons belastinggeld? Dat de minister van Financiën zijn persoonlijk fortuin in het casino van Spa verspeelt, is een persoonlijk drama dat zich beperkt tot de familie Maystadt. Maar dat deze diepgelovige kristen-demokraat tientallen miljarden Belgisch, dus hoofdzakelijk Vlaams belastingsgeld zomaar vergokt, is een kollektief drama dat in ons aller beurs snijdt.

En nog ergerlijker is dat deze over het paard getilde wonderknaap als langst regerende minister van Financiën er zich met een pirouette vanaf maakt en er zelfs niet aan denkt om af te treden. En dat allemaal gedekt door een blinde meerderheid, die *gedrogeerd* door volmachten, de regering, Maystadt incluis, het vertrouwen schenkt. Is dit nu het fin de siècle-syndroom? Voor alle duidelijkheid herinner ik eraan dat het spelen voor geld en dus ook de acht bestaande casino's in ons koninkrijk illegaal zijn en dus bij wet van 1902 simpelweg verboden. Hierover door mij ondervraagd antwoordde Wathelet dat ik gelijk had maar dat de genoemde casino's, niettegenstaande ze wettelijk verboden zijn, in ons land toch gedoogd worden.

Gesterkt door deze juridische onzin van zijn kollega heeft Maystadt waarschijnlijk gedacht dat zijn zogenaamd schuldbeheer via swaps weliswaar illegaal maar voor de gelegenheid misschien we gedoogd zou worden door de lamzakkige meerderheid van dit parlement. En zie, hij krijgt nog gelijk ook!

Jan Caudron

Koen Van den Bossche

Allemaal Ketjes

KETJESDAG

VU-voorzitter Anciaux bedankte de meer dan 700 'ketjes' die zaterdag de weg naar het Vlaams parlement hadden gevonden.

Ik ben het beu de pispaal te zijn van alle mogelijke mensen in Vlaanderen die niet begrijpen waarmee wij bezig zijn. Dat zei een fel op dreef zijnde Vic Anciaux, staatssekretaris voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op de VU-ketjesdag, zaterdag 12 oktober.

Mentaliteitswijziging

In het statige Markiesgebouw ving de VU-ketjesdag aan met een colloquium over „Een Vlaams Aktieplan Brussel". In haar welkomstwoord herinnerde Brussels arrondissementsvoorzitter *Marie-Paul Quix* aan het recente negatieve nieuws dat vanuit Brussel het land wordt ingestuurd. Ze doelde daarmee op het Waals-Brussels manifest en *„op de partij die ik niet bij naam wil noemen, maar Brussel wil zuiveren en het pacifikatiemodel wil opblazen. De VU*, zo waarschuwde Quix, *wil geenszins aan deze spelletjes meedoen. Het VU-Aktieplan voor Brussel is dan ook een positief signaal."*

Greet Claes, de nog jonge voorzitter van de VU-partijraad voegde daraan toe dat het Aktieplan *„meer dan een liefdesverklaring aan Vlaanderen inhoudt. Er is hoe dan ook meer aandacht van de Vlaamse gemeenschap nodig"*, verwittigde Greet Claes, die tegelijk benadrukte dat via het Aktieplan de Vlaamse Brusselaar zijn kompleksen definitief kan afwerpen.

RIJZENDE STER

Sven Gatz, Brussels raadslid en door Marie-Paul Quix voorgesteld als „de rijzende ster aan het Brussels firmament", lichtte het VU-Aktieplan kort en duidelijk toe. *„De visie die in het plan vervat ligt"*, zo ontrafelde Gatz, *„is een kombinatie van federale en sociale aksenten."*

„Federaal" staat voor Gatz gelijk aan „Vlaams". Het respekt voor de taalwetgeving mag niet verwaarloosd worden, temeer daar *„Het Brussels pacifikatiemodel niet eindeloos rekbaar is. Overigens*, zo voorspelde Gatz, *zal in het kader van het konfederale tienpuntenprogramma en in navolging van de federalisering van de Sociale Zekerheid, de nationaliteitskeuze in Brussel een dwingend gevolg zijn."*

Koen Van den Bossche

Het panel tijdens het kollokwium werd voorgezeten door Marie-Paul Quix

„Het sociale aspekt van het Aktieplan, zo verduidelijkte Gatz, *is vooral van toepassing op de armoedebestrijding."* In Brussel zijn immers meer achtergestelde buurten dan in heel Vlaanderen. Dat vraagt een aangepast sociaal beleid dat ook vanwege etische én strategische redenen gericht is op de inwijkelingen. Het ligt immers in de bedoeling van de Vlaamse Brusselaars de allochtonen voor zich te winnen. Gatz: *„Wie had twintig jaar geleden kunnen denken dat taalgemengde en allochtone gezinnen hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs zouden zenden?"*

DEBAT

Na de voorstelling van het plan, volgde een interessant, soms kritisch, doch meestal opbouwend gesprek tussen de pannelleden. Dafidsfondsvoorzitter, *Fernand Vanhemelryck*, zei in verband met de taalwetgeving *„Dat de Vlamingen meer de stok achter de deur moeten hanteren."*

Net als professor *Herman Van der Haegen*, ervaarde Van Hemelryck het Aktieplan als positief. Van der Haegen waarschuwde er wel voor dat de Brusselaar niet al te veel taal- en nationaliteitsverplichtingen kan opgelegd worden. Alle disputanten waren het er immers over eens dat de „vrijheid van de huisvader" vandaag in het voordeel van de Nederlandstaligen speelt.

Koen Van den Bossche

Klowneske streken zorgden ervoor dat ook de kleinsten plezier beleefden aan de Ketjesdag.

Jan Van Doren van het Vlaams Ekonomisch verbond (VEV) sloeg de meest kritische noot. *„Vooral wat de taalwetten- en grieven betreft*, zo bekritiseeerde Van Doren, *is het Aktieplan te defensief en protektionistisch."* Zo hekelde hij de VU-idee om bedrijven in Brussel te verplichten met de streektaal rekening te houden. Volgens Van Doren jaagt men daarmee de Franstaligen in het andere kamp. Van Doren pleitte eerder voor *„een weloverwogen portemonnee-flamingantisme"*. Ook zonder wetten kunnen de Vlamingen wegblijven als bedrijven het Nederlands weigeren te hanteren. Denkend aan hun geldbeurs zullen de bedrijven op die manier het Nederlands gebruiken, zo redeneerde Van Doren.

MILITANT

Dat de militant wel degelijk interesse opbrengt voor de Brusselse kwestie, kon aan de behoorlijke opkomst worden achterhaald. De zaal zat nagenoeg afgeladen vol en de militant liet zich bovendien niet onbetuigd. Zo werd nogal meewarig gereageerd op de anti-taalwetten stelling van Van Doren. De militant ziet wel degelijk het belang van de taalwetten in. Toen we naderhand enkele militanten ondervroegen, zei iemand dat „het VEV beter wat meer zou doen voor de huisvesting in Brussel." De „basis" beschouwde hoe dan ook het Aktieplan als positief, terwijl het kolloquium als „veelzijdig, verstaanbaar en goed georganiseerd" werd geëvalueerd. Toch bleek een zeker voorbehoud de militant niet vreemd. Telkens weer, werd erop gewezen dat het plan ook uitgevoerd moet worden en dat de partij best op geregelde tijdstippen met een evaluatie - positief of negatief - voor de dag komt.

VIC ANCIAUX

Vic Anciaux hield tot slot een bevlogen en boeiende toespraak, waarin vooral aandacht en begrip werd gevraagd voor de komplekse Brusselse situatie. Nogal verbolgen zei Anciaux dat de Vlaamse Brusselaar de talrijke sociale en Vlaamse problemen die in Brussel opduiken niet gevraagd heeft. De Vlaming, de Vlaamse gemeenschap en de Vlaamse regering moeten dit beseffen: *„30 jaar reeds ben ik een overtuigd Vlaams-nationalist en geen loutere taalwetflamingant. In feite zouden de taalwetten er niet mogen zijn. Het is een noodscenario. Van belang is vooral de mentaliteitswijziging. De Vlaming moet er een Brusselse bewustwording op nahouden en voor de Franstalige moet de verdraagzaamheid gelden."*

(evdc)

Koen Van den Bossche

Paul Van Grembergen had de eer om als eerste het woord tot de gasten te richten.

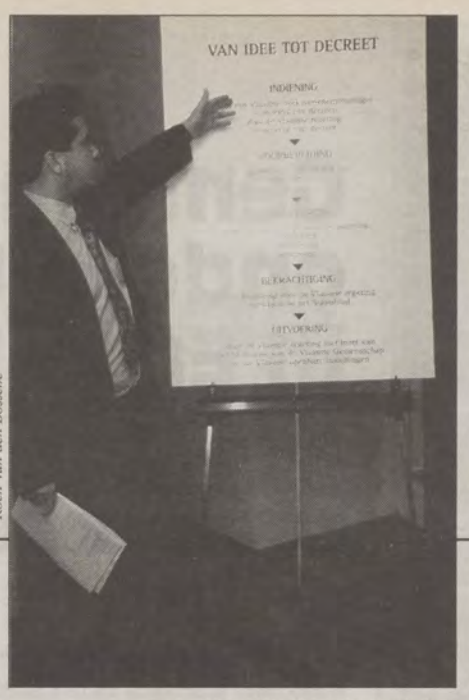

Koen Van den Bossche

Kris Van Dijck legt uit hoe in Vlaanderen de wetten worden gemaakt.

Koen Van den Bossche

Willy Kuijpers trachtte het publiek warm te maken voor het werk van Raveel.

Koen Van den Bossche

Vic Anciaux en Johan Sauwens ontvingen hun gasten in respektievelijk het Markiesgebouw en het Vlaams parlement.

In het eigen parlement

Meer dan 700 mensen op een namiddagje door het Vlaams parlement jagen is geen gemakkelijke opdracht. Zeker niet wanneer van de gidsen, i.c. de Vlaamse volksvertegenwoordigers van de VU, verwacht wordt dat ze voor eigen publiek niet langer dan 3 minuten mogen praten. '*Zoniet* zullen verscheidene groepen *tijdig* terug zijn voor de toespraken van fraktievoorzitter Paul Van Grembergen en voorzitter Bert Anciaux.', meldde het draaiboek met enige zin voor cynisme.

Via de hoofdingang, die normaal gezien alleen te gebruiken is door de verkozenen, mochten de eerste groepen rond 13u.30 aan hun wandeling door 'hun' parlement beginnen. Op twaalf strategische plaatsen op de rondleiding kregen de gasten uitleg over de werking en de bouw van het nagelnieuwe parlementsgebouw. Fraktievoorzitter Paul Van Grembergen had de niet geringe eer alle 'ketjes' te mogen verwelkomen in de leeszaal. 24 keer die dag zouden hij, en alle andere tot gids uitgeroepen volksvertegenwoordigers, hun verhaal afsteken. 24 keer deden zij dat met evenveel entoesiasme, alsof ze het verhaal nog nooit gehoord hadden.

De wandeling in het parlement verschafte het publiek een mengeling van politieke en kulturele informatie. De Vlaamse staatsvorming, de bevoegdheden, de wetgeving, ... alle aspekten van het Vlaamse parlementair werk werden nog eens kort uit de doeken gedaan. Voor het op dit vlak goed gedokumenteerde VU-publiek zal één en ander ongetwijfeld bekend in de oren hebben geklonken. Ruime aandacht was er, vanzelfsprekend, ook voor de bouw van en de kunstwerken in het Vlaamse parlement. Het hoeft geen betoog dat het overkoepelde halfrond, waarbij de gasten zich even zelf Vlaams volksvertegenwoordiger mochten wanen, daarbij hét suksesnummer was. Maar ook de Hans Memling-zaal, met de openklappende monitoren, en de Jan Van Eyck-zaal, met daarin Eerdekens' kunstwerk in ijzerdraad, behoorden tot de publiekstrekkers.

Koen Van den Bossche

De toespraken in ,,De Schelp'' werden afgesloten met het zingen van de Vlaamse Leeuw.

Door het grote aantal inschrijvingen kwam een aantal groepen te laat binnen in 'de schelp', de ontvangstzaal van het parlement waarin Van Grembergen en voorzitter *Anciaux* een rede gaven. Eerstgenoemde had het daarin onder meer over het parlement als politiek centrum, maar ook als ontmoetingscentrum van de hele wereld. ,,De VU moet daarbij niet aarzelen om over de grenzen heen te kijken.'' VU-voorzitter Anciaux hield een korte toespraak met Brussel, het tema van de dag, als zwaartepunt. ,,Brussel kent zijn problemen, maar de VU moet deze zien als uitdagingen. De Vlaamse hoofdstad heeft een mooie toekomst als Vlaanderen de stad niet laat vallen. Als we het in Brussel niet kunnen waarmaken, dan zal Vlaanderen het ook in Europa moeilijk hebben.''

Bij het uitsterven van de laatste tonen van de Vlaamse Leeuw vertrokken de eerste groepen voor hun stadswandeling, de anderen vatten de tocht door de gangen van het parlement aan. Om 18u.30 keerden de laatste bezoekers tevreden naar huis terug. Of naar een gezellig Brussels café natuurlijk.

Koen Van den Bossche

Huisorkest Zjamoel zorgde ervoor dat het wachten op de maaltijd in een aangename sfeer verliep.

Koen Van den Bossche

Lutgart De Beul verschaft uitleg over het werk van Duchateau.

Koen Van den Bossche

Nelly Maes weet wat Jan Fabre vooropstelde bij het maken van de ,,Vallende Engelen''.

Koen Van den Bossche

Herman Lauwers waant zich even Norbert De Batselier.

B. Coecke

Gemeentekrediet onder VU-vuur in Erpe-Mere

◆ UIT DE REGIO ◆

Zonder de vierkoppige VU-fraktie zou de zeer belangrijke gemeenteraad van 24 september jl. op tien minuten afgehaspeld geweest zijn. Nu heeft hij twee uur geduurd.

Eerst kwam het gemeentelijk natuur- en ontwikkelingsplan (GNOP), waar het VU-bestuur samen met de fraktie een ganse dag aan voorbereid heeft en waar de andere partijen, gemeten naar hun deelname aan het debat, niet eens naar gekeken hebben. VU-fraktieleider Jan Caudron ontwikkelde gedurende een half uur zijn positieve en negatieve kritiek op deze belangrijke GNOP-brochure van meer dan 100 bladzijden. Voor een half miljoen kan men geen degelijke studie laten uitvoeren die aangepast is aan de gemeente. Er ontbreken overzichtskaarten in bijlage en flagrante fouten werden aangestipt. Caudron vroeg meer toelagen voor de natuurverenigingen, waarmee zij zelf reservaten kunnen aankopen en beheren.

Er ontbreekt een brochure over de wandelpaden, die eerder door raadslid De Jonge op de korrel werden genomen wegens verruiging en verwaarlozing. In het Infoblad zou best een plaats voorbehouden worden waar de natuurverenigingen maandelijks nieuws kunnen brengen. Raadslid De Vuyst vroeg zich af of men volgens dit dokument met zo weinig personeel een goed milieubeleid kan voeren. Hij verweet het kollege veel geblaat en weinig wol.

GEMEENTEKREDIET

Het voornaamste agendapunt ging over het samenwerkingsakkoord tussen het Gemeentekrediet van België (GKB) en Credit Local de France (CLF).

Jan Caudron vroeg schamper waar de andere gemeentemandatarissen van Erpe-Mere zaten tijdens de belangrijke voorlichtingsvergadering van 2 september in Aalst. Hijzelf was er als énige aanwezig en nam aktief deel aan de besprekingen.

Naast de vraag over de tewerkstelling gaat de kritiek van de VU vooral over de scheefgetrokken taaltoestanden in het bestuur van de voorgenomen alliantie. Het risiko is groot dat er van de zes leden van het strategisch komitee slechts twee Nederlandstaligen zijn. In de Raad van Bestuur van de GKB-holding, die tot 20 leden kan tellen, zullen slechts 7 of 8 Nederlandstaligen zitten.

In de Raad van Bestuur van de GKB-bank zullen slechts 6 van de 14 bestuurders Vlamingen zijn. Dat zou dus betekenen dat de besluitvorming in de Raad in handen komt van 6 Vlamingen tegenover 18 Franstaligen! Caudron loofde de beginselvaste houding van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), die als vakbond goed werk verricht en nog tal van andere vragen heeft waarop geen bevredigend antwoord komt.

Hij drukte de vertegenwoordiger van Erpe-Mere op de algemene vergadering van 14 oktober op het hart deze gegronde kritiek over te brengen en niet alleen de belangen van de gemeente maar vooral die van de Vlaamse Gemeenschap op een waardige manier te verdedigen.

Na dit gedreven pleidooi van de VU-fraktieleider hadden zowel de raadsleden van zowel CVP, VLD als SP helemaal niets te vertellen. Zij keurden dit zeer belangrijk punt blindelings goed zonder goed te beseffen waarover ze stemden. Omdat zij geen waarborgen kreeg, onthield de VU-fraktie zich.

En alsof hij er niet genoeg kon van krijgen, interpelleerde Jan Caudron tot slot over de partijdige manier waarop de maandelijkse brochure *Erpe-Mere Info* wordt opgesteld met volledige negatie van de oppostie.

Na de zitting ging het richting cafetaria. Zij dronken een glas, zij pisten een plas en alles bleef zoals het was.

Zoekertjes

In het kader van een stageopdracht is Elke Spooren op zoek naar adressen van leesgroepbegeleiders en van kontaktpersonen van een leesgroep. Een leesgroep, -kring of -club komt een aantal keer per jaar samen om te praten over een vooraf afgesproken boek. Zo kunnen ervaringen uitgewisseld worden, zowel op literair technisch als inhoudeijk vlak. Graag zou zij al deze groepen in Vlaanderen in kaart brengen. Dergelijke registratie zal niet alleen een duidelijker beeld brengen over dit nog relatief onbekend kultureel fenomeen, voor leesgroepen zelf betekent het ook een stap in de richting van erkenning en wie weet subsidiemogelijkheid in de toekomst. Bovendien zullen leesgroepen op die manier informatie, ideeën en tips aan elkaar kunnen doorgeven. Alle inlichtingen naar: Elke Spooren, Van Dalecollege 00.51, Naamsestraat 80 A, 3000 Leuven, 016/32.43.91.

39-jarige man, wonende in de omgeving van Brussel, met als opleiding „Gegradueerde in de Klinische Scheikunde", zoekt werk als klinisch laborant. Wil eventueel ook administratieve funktie aanvaarden. Hij is drietalig en vertrouwd met PC. Ruime ervaring. Rekaties onder nr. 120 aan senator Bert Anciaux.

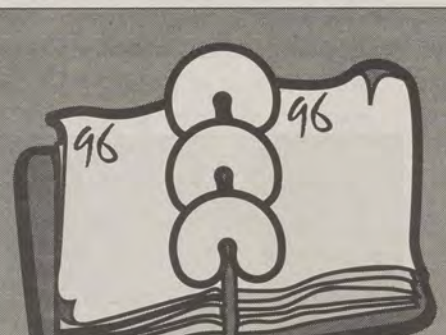

OOST-VLAANDEREN

Za. 19 okt. GENT: Modern (politiek) poppenspel voor volwassenen in Centrum Reinaert, Reinaertstraat 26. Om 20u. Gratis toegang + verrassing. Info: 09/226.41.91. Org.: VU-Gent-Brugsepoort.

Ma. 21 okt. SINT-AMANDSBERG: Dossier Sociale Zekerheid - deel 2 „De ziekteverzekering". Om 20u.30 in de raadszaal van het oud gemeentehuis, Antwerpsesteenweg te St.Amandsberg. Spreker: Patrick Vankrunkelsven. Vrije toegang. Org.: VU-Sint-Amandsberg.

Ma. 21 okt. SINT-NIKLAAS: Gespreksavond „Een Vlaams aktieplan voor Brussel" met Sven Gatz, VU-lid Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Om 20u. in lokaal Steenstrate, Nieuwstraat 86. Org;: A. Verbrugenkring en Dosfel.

Di. 22 okt. GENT: Debatavond voer „Armoede in Vlaanderen". Met Bert Anciaux en Jan Vanhee (voorzitter Beweging Mensen met Laag Inkomen). Moderator: Carla Brion. Om 20u.15 in Auditorium A, Blandijnberg. Het publiek debatteert mee. Org.: Goossenaertskring Gent, VUJO en VU-Gent-stad.

Za. 9 nov. WIEZE: St.-Maartensfuif in zaal Gildenhuis, Aalstersestraat te Wieze (Lebbeke). Inkom 100 fr., met VUJO-lidkaart 60 fr. Slaapgelegenheid (luchtmatras meebrengen!) is voorzien. Afhaling aan station Dendermonde: tel. naar Carla Peelman (052/47.32.20, na 16u.30). Org.: VUJO-Waas & Dender.

Ma. 11 nov. DENDERMONDE: Met de bus naar IJzermonument, om gebedswake bij te wonen van de viering van de wapenstilstand 14/18. Info: Jo Willems, Hopveld 11, 9255 Buggenhove (33.54.86). Org.: VU-arr. Dendermonde.

Za. 16 nov. GENTBRUGGE: Uitreiking Torenwachtersprijs '96 aan prof. Eric Defoort. Om 15u.30 in Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat 39. Org.: VU-afd. Gentbrugge-Ledeberg.

Wo. 20 nov. SINT-AMANDSBERG: Gespreksavond over AIDS. Om 20u. in zaal Sint-Elooi, Antwerpsesteenweg te Sint-Amandsberg. Sprekers: Vic Anciaux en 2 deskundigen. Vrije toegang. Org.: VU-Sint-Amandsberg.

Za. 23 nov. SINT-NIKLAAS: Kaas- en Wijnavond met gastspreker Geert Bourgeois. Om 19u. in zaal „Nectar", Driekoningenstraat 48. Inschrijving: 550 fr. Org.: A. Verbruggenkring, J.P. Maes, Dr. Verdurmenstraat 10 (03/776.51.30).

Za. 23 nov. LEBBEKE: Nacht van 't Wielebelleke. Bal vanaf 21u. in zaal Wiezehof te Wieze. Danny Davis & The Boys spelen ten dans. Kaarten bij Willy Bosman (052/35.48.62). Org.: VU-Groot-Lebbeke.

Di. 26 nov. DRONGEN: Video-voordracht met Nora Tommelein over de Vrouwenkonferentie in Peking, gevolgd door gespreksrond over vrouwenrechten met Luce Billion (Amnesty International). In Bezinningscentrum De Oude Abdij, Studio C, Oude Abdijstraat te Drongen. Geen aanvangsuur vermeld. Info: Lieve Jolie (09/231.49.07).

WEST-VLAANDEREN

Do. 17 okt. BRUGGE: Louis Van Roy over „Brieven aan een Kardinaal". Om 15u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22 te Brugge. Org.: Informativa.

Vr. 18 okt. TIELT: Geert Bourgeois over „Corruptie in het gerecht?". Om 20u. in kelderteater Malpertuis, Sint-Michielstraat 7. Toegang: 80 fr. (abo. 5 aktiviteiten: 200 fr., aanvragen bij Hilde Houwen, 051/40.42.94). Org. A. Vander Plaetsekring.

Za. 19 okt. IZEGEM: Breugelfestijn. Om 19u.30 in feestzaal Ter Maerel, Abelestraat 36 te Izegem. Gastspreker: Geert Bourgeois. Org.: VU-Izegem.

Zo. 20 okt. ZWEVEGEM: Ledenfeest van VU-Zwevegem. Om 12u. in zaal Boldershof, Harelbeekstraat 25. Gastspreker is Geert Bourgeois. Deelname: 400 fr., -10j gratis. Inschrijven tot 16/10 bij Erik (75.65.57), Bianca (75.63.68) of Bea (75.81.65). In de namiddag videomontage van de jongste Brusselreis.

Wo. 23 okt. BRUGGE: Kleinkunstnamiddag door de familie Haeghebaert. Vanaf 14u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7 te Brugge. Nadien koffietafel. Org.: VVVG-Brugge.

Do. 24 okt. IEPER: Edukatieve frontstreekverkenning „In Flanders Fields". Om 9u.30 vertrek aan Hotel Ariane, Slachthuisstraat 58. Org. en inschr.: Vormingscentrum Lod. Dosfel, Omwentelingsstraat 13, 1000 Brussel (02/219.25.00).

Di. 29 okt. OOSTENDE: Jaak Vandemeulebroucke over zijn nieuw boek „Het vlees is zwak". Om 20u. in het Trefcentrum, Aartshertogstraat 4. Toegang gratis. Org.: Rodenbachfonds Oostende.

VLAAMS-BRABANT

Za. 19 okt. KAMPENHOUT: VU-Groot-Kampenhout nodigt uit op haar 8ste Witlooffestijn. Van 18 tot 22u. in zaal Pax, Brouwerijstraat te Kampenhout-Centrum. Ook op 20 okt. van 11u.30 tot 15u.

Brussel dankt Ketjes

◆ UIT DE REGIO ◆

Langs deze weg wil het arrondissement Brussel iedereen van harte bedanken die meewerkte aan en aanwezig was op de ,,Ketjesdag'' op 12 oktober jl.
Het colloquium tijdens de voormiddag, waar een paar honderd mensen op aanwezig waren, poogde een genuanceerd beeld van de Brusselse realiteit te geven zonder mee te doen aan het doemdenken. Integendeel, er werd een positief signaal gegeven.
's Namiddags werd de Brusselse binnenstad als het ware overspoeld door honderden VU-bezoekers, gemakkelijk herkenbaar aan de gele plastiekzakken. Een bezoek aan het Vlaams Parlement vormde voor velen, terecht, het hoogtepunt van de ,,Ketjesdag''.
Voor ons, Brusselse VU-Vlamingen, was uw massale aanwezigheid en oprechte belangstelling een echte opsteker.
Afspraak volgend jaar voor de tweede editie van de ,,Ketjesdag''!

Marie-Paule Quix, voorzitter — **Stef Delannoo, sekretaris**

Naar aanleiding van de uitspraak door het Hof van Cassatie heeft algemeen voorzitter Bert Anciaux volgende mededeling verspreid ten behoeve van de pers

Verontwaardiging

Met stijgende ergernis en verontwaardiging neemt de VU kennis van de uitspraak van het Hof van Cassatie in de zaak-Connerotte.
Het is zonneklaar dat het Hof door deze uitspraak haar enorme wereldvreemdheid tentoonspreidt. Niettegenstaande overvloedige juridische argumenten wenst Cassatie in de eerste plaats haar macht te manifesteren.
Recht en rechtsstaat zijn geen dode materies. Het zijn levende en sociale gegevens die gestoeld moeten blijven op de gemeenschap en hun legitimiteit halen bij de bevolking. Recht misbruiken, op zulk een belangrijk ogenblik, om de macht van een instelling uit te stallen, is meer dan onverantwoordelijk.
Toch roept de VU iedereen op om éénsgezind de demokratie weerbaar te maken en te verdiepen. De partij zal zich blijven houden aan de rechtsregels en vraagt ook de nodige eerbied hiervoor op te brengen.
In de eerste plaats dient alles in het werk gesteld om het onderzoek in de zaak-Dutroux verder te zetten tot de onderste steen boven is gehaald. Ook andere schandalen moeten verder tot op het bot uitgespit worden.
Het parlement moet zijn volle verantwoordelijkheid opnemen om in onze demokratie de bevolking in alle onafhankelijkheid en ondubbelzinnigheid te vertegenwoordigen en te verdedigen. Het kan niet blijven dulden dat kleine machtsgroepen in dit land zich klaarblijkelijk boven de wet verheven voelen.
De VU roept alle echte demokraten op de handen in elkaar te slaan om onrecht en machtsmisbruik uit de wereld te helpen.

Bert Anciaux, VU-voorzitter

■ **Za. 19 okt. RUISBROEK:** Boerenkermis met stoemp, kip, varkensgebraad en andere boerenkost. Van 17 tot 22u. in de Parochiekring, Kerkstraat 31 te Ruisbroek. Ook op 20 okt. van 12 tot 17u. Org.: VU-Ruisbroek/Sint-Pieters-Leeuw.

■ **Za. 19 okt. DILBEEK:** Groot-Dilbeekse monumententocht in aanwezigheid van Johan Sauwens.. Verzamelen om 10u. op de parking van Kasteel De Motte te Sint-Ulriks-Kapelle. Org.: VU-Groot-Dilbeek.

■ **Wo. 23 okt. VILVOORDE:** Provinciale FVV-najaarsvergadering met als tema ,,Vrouw en kunst''. Om 20u. in Taverne-Zaal De Met, Grote Markt 7. Kunstenaar: Josée Rouffaer (kunstschilder) en Julia Pas (beeldhouwster). Info: FVV-Nationaal 09/223.38.83.

■ **Za. 26 okt. BUIZINGEN:** Pensenkermis (met o.m. pensen, koninginnehapje, biefstuk). Vanaf 17u. in de Don Boscozaal, Alsembergsestwg (achter de kerk). Ook op 27 okt. vanaf 11u.30. Org.: VU-Buizingen.

■ **Zo. 27 okt. AARSCHOT:** Pannenkoeken- en Smoutbollenfeest in zaal Demervallei, Langdorp-Centrum. Van 14 tot 20u. Org.: VU-Aarschot.

■ **Vr. 8 nov. AARSCHOT:** Info- en Debatavond over ,,De toekomst van de Vlaamse beweging'' met Lionel Vandenberghe. Om 20u. in het parochiezaaltje van Langdorp-centrum. Org.: Vlaamse jongeren m.m.v. VU-Aarschot. Inkom: 49 fr. Info: Maria Bergen, 016/56.40.59.

■ **Za. 16 nov. BRUSSEL:** 1ste Kaas- en Wijnavond. Vanaf 18u. in de CC Essegem, Leopold I-straat 329 te 1090 Brussel. Org.: VU-Jette en Sven Gatz.

LIMBURG

■ **Ma. 21 okt. TESSENDERLO:** Provinciale FVV-najaarsvergadering met als tema ,,Vrouw en kunst''. Om 20u. in CC Het Loo, Vismarkt. Kunstenaar: Hedwig Luykx.

■ **Za. 26 okt. RIEMST:** Bal van burgemeester Jan Peumans. Vanaf 20u. in Parochiaal Cultureel Centrum, Millen-Riemst. Orkest: Max Blanco. Kaarten 150 fr., vvk. 100 fr. Org.: VU-Riemst.

■ **Zo. 27 okt. HASSELT:** Alternatieve stadswandeling door Hasselt onder deskundige leiding van architekt Rik De Brauwer. Start om 14u. op Grote Markt. Org.: Vlaamse Kring Hasselt. Info: Frank Ilsbroux (011/27.35.30).

■ **Za. 16 nov. HASSELT:** Mosselfeest Vlaamse Kring Hasselt. In Ontmoetingscentrum Catharina te Hasselt. 's Middags en 's avonds. Inschrijving vereist. Info: Frank Ilsbroux (011/27.35.30).

ANTWERPEN

■ **Vr. 18 okt. EDEGEM:** Voordracht over Ontwikkelingssamenwerking door dr. Mich Van Opstal (AZG). Om 20u. in Drie Eiken, Drie Eikenstraat te Edegem. Org.: Kulturele Kring.

■ **Za. 19 okt. ANTWERPEN:** VUJO-Antwerpen doet mee met het wereldfeest van 11.11.11. Vanaf 20u. in zaal Harmonie, Mechelsesteenweg. VUJO tapt tussen 0 en 1u.

■ **Za. 19 okt. EDEGEM:** Kaartavond in Drie Eiken, om 20u.15. Inschrijven op voorhand. Org.: VNSE.

■ **Di. 22 okt. MORTSEL:** Start van een kursus EHBO (40 lesuren – tot eind februari). Telkens om dinsdagavond van 19u.30 tot 22u. in de lokalen van 't Parkske, Edegemsestraat 18 te Mortsel. Een bijdrage van 1.000 fr. omvat verzekering, kursusboek, verbandmateriaal. Info: Vlaams Kruis-Mortsel, Peter Luyckx (230.00.73).

■ **Vr. 25 okt. KALMTHOUT:** VU-feest in de Parochiezaal van Heide. Met om 19u.30 aperitief, uitgebreid koud buffet, dessertenbuffet en dansavond. Deelname: 600 fr. Inschrijven vóór 18/10 bij bestuursleden. Vanaf 22u.30 is iedereen welkom op de dansavond. Eregast: Fons Borginon. Org.: VU-Kalmthout.

■ **Vr. 25 okt. WOMMELGEM:** Gezellige Kaas- en Wijnavond. Aanvang 19u. in de Boerenkrijglaan 5 te Ranst. Projektie van ,,Het land achter Gods rug'' door J. van Haesbroek en F. Goris. Prijs kaas 350 fr., vlees 275 fr. (+ 1/2 fl. wijn). Inschrijven t/m 22/10 bij Ward Herbosch (353.68.94). Org. KK Jan Puimège Wommelgem.

■ **Za. 26 okt. BERCHEM:** Panne(n?)koeken en Vlaamse Volksspelennamiddag. Vanaf 14u. in zaal Oud Kapelleke, Ferd. Coosemansstraat 127. Org.: Vlaamse Kring Berchem en VU-Berchem. Info: Fons Borginon (281.48.67) en Thea Van Gelder (321.19.86).

■ **Di. 29 okt. BERCHEM:** Met FVV naar tentoonstelling Floris en Oscar Jespers. Samenkomst om 13u.45 aan Hessenhuis. Deelname: 200 fr.p.p.

■ **Di. 5 nov. SCHOTEN:** Gespreksavond ,,Collaboratie en repressie'' met dr. Bruno De Wever. Om 20u. in taverne ,,Bistrant'',Hortsebaan. Org.: VVB-Schoten i.s.m. Dosfel.

■ **Di. 12 nov. BERLAAR:** Publieke zitting van de gemeenteraad om 20u. In het Gemeentehuis, Markt, 1ste verdieping. Info bij schepen Walter Luyten (03/482.11.93).

■ **Di. 12 nov. ANTWERPEN:** Gespreksavond met Vlaams volksvertegenwoordiger en UG-prof Chris Vandenbroeke over ,,Wie heeft morgen nog een baan? Een perspektief voor de toekomst''. Om 20u. in lokaal R-231 van de UFSIA, Rodestraat 14. Org.: VUJO-UA i.s.m. VUJO-arr. Antwerpen.

■ **Za. 16 nov. BOECHOUT:** VUJO-fuif Boechout-Vremde. VU-afdelingsvoorzitter Koen T'Sijen geeft een vat. Lokalen SV Bacwalde voetbal, Provinciesteenweg 650, Boechout, vanaf 20u.30.

VU-Oostende rechtzetting

Het arr.-bestuur van OVD verzoekt ons volgende rechtzetting van een vorig bericht in WIJ (10 okt. jl.) mee te delen.
Na het overlijden van dokter Kris Lambert, schepen van Kultuur van Oostende, diende de Volksunie te voorzien in een opvolger.

Twee kandidaten boden zich aan: Marcel Talloen en Geert Lambert. In eerste instantie werd Marcel Talloen door het Oostends bestuurskollege voorgedragen als kandidaat-schepen. Tegen deze beslissing werd, volgens de VU-statuten, klacht ingediend.

Door het arrondissementeel bestuurskollege, in vergadering bijeengekomen op 7 en 10 oktober, werd na onderzoek de klacht gegrond gevonden. De vaststellingen waren van die aard dat de afwijking van de statuten bij het stemmen de uitslag van de stemming duidelijk konden beïnvloed hebben. Bij konsensusbeslissing werd de verkiezingsprocedure overgedaan door het beroepskollege, waarbij uiteindelijk Geert Lambert aangewezen werd als kandidaat-schepen.

Het arrondissementeel beroepskollege houdt er uitdrukkelijk aan zijn grote waardering uit te drukken voor de beide mandatarissen.

Prof. Defoort, torenwachter '96

Op zaterdag 16 november a.s. wordt om 15u.30 de 9de Torenwachtersprijs uitgereikt aan prof. Eric Defoort, auteur van o.m. het pasverschenen boek Het klauwen van de historicus.
De laudatio wordt gelezen door door F.-J. Verdoodt. Optreden van het St.-Ceciliakoor uit Zaffelare. Daarna receptie aangeboden door ere-senator Oswald Van Ooteghem. De uitreiking gaat door in de trouwzaal van het Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat 39. Toegang gratis.

Dom Modest Van Assche-herdenking

Op zondag 27 oktober gaat in de Sint-Pietersabdij van Steenbrugge de jaarlijkse herdenking door van Vader abt Modest van Assche. Om 10u. is er in de abdijkerk een plechtige eucharistieviering met homilie, waarna een gebed bij het graf van Vader abt Modest van Assche op het kerkhof van de abdij. De monniken van Steenbrugge rekenen op de aanwezigheid van veel Vlaamse vrienden.

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN ANTWERPEN

GENEESKUNDIG PERSONEEL

Volgende bedieningen worden openverklaard tegen 1.1.1997 :

A.Z. MIDDELHEIM - CAMPUS MIDDELHEIM
Dienst voor Anesthesie en Reanimatie

– 1 plaats van **GENEESHEER - SPECIALIST** (groep B) VOLTIJDS (de erkenning urgentiegeneeskunde is aanbevolen).
– 1 plaats van **GENEESHEER - SPECIALIST** (groep B) VOLTIJDS.

A.Z. MIDDELHEIM - CAMPUS KINDERZIEKENHUIS
Dienst voor Kinderpsychiatrie

– 1 plaats van **GENEESHEER - SPECIALIST** (groep B) VOLTIJDS.

ALGEMEEN ZIEKENHUIS STUIVENBERG
Dienst voor Anesthesie en Reanimatie

– 1 plaats van **GENEESHEER - AFDELINGSHOOFD** (groep A-2) VOLTIJDS.
- In het bezit van de erkenning geneesheer-urgentist.
- Moet in aanmerking komen voor opleidingsbevoegdheid.

De kandidaturen dienen op het Secretariaat, Lange Gasthuisstraat 39 te 2000 Antwerpen toegekomen te zijn, **uiterlijk op 28.10.1996.**
Inschrijvingsformulier en volledige voorwaarden te bekomen op de 7e Directie/Personeelszaken, Lange Gasthuisstraat 39 te 2000 Antwerpen (tel. 03/223.57.11).
Het inschrijvingsrecht bedraagt 400 fr.

Advertentie

Wenst U meer informatie over de advertentiemogelijkheden in WIJ?

Bel dan vandaag nog naar

Els Decoster

op het nummer 02/481.78.59

DE VRIESE
woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35 74 04

TAVERNE-RESTAURANT
NV JAN BREYDEL
Brugsesteenweg 108 - 8460 OUDENBURG
Telefoon 059/26.82.97
Telefax 059/26.89.35 *dinsdag gesloten*

Het enige restaurant uit de streek dat durft zijn verse vis te tonen (zie toonbank ingang)

Specialiteiten: Visfondue 10 soorten
Visassortiment 7 soorten
Senegalees Stoofpotje
Hoevekip Valentine Thonart + kreeft.

10 km Brugge Oostende De Haan

Brood- en banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Kostuums naar maat

HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

Tel.: 03/231.35.83

U bent van harte welkom bij
Karel Van Den Berghe
B.V.B.A.
VLOER en MUURTEGELS
— Steeds ruime kortingen
— Kwaliteitsprodukten
— Uitstekende service
— Keuze uit meer dan 600 soorten
GENTSESTEENWEG 377
9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

Het Palinghuis
Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december De familiezaak met traditie

FIETSEN

Fijne midweek superweekend
3 Nachten
Luxe kamer, stilte gratis,
3x gastronomisch
half pension, bierdegustatie,
Normandische pannekoek
met koffie,
tevens fietsen ter beschikking etc...
6.500 fr. per persoon
de laatste dag uw kamer
tot 15.00u.

GRATIS

10 Km van Brugge & Oostende

Misschien het mooiste hotel in Vlaanderen

Love Arrangement 1 Nacht
❤❤❤❤❤❤❤❤❤❤❤❤❤
Luxe kamer met dubbele whirlpool,
Aperitief, Gastro-menu,
champagne op
de kamer, lekker lang slapen,
kamer tot 15.00u.
4.950 fr. per persoon.

Hotel De Stokerij Roksem
Knip me uit = fles champagne

Hotel De Stokerij Oudenburg
Tel. 059/26.83.80 Fax 059/26.89.35
Bel voor folder maar,wees er vlug bij !!!

Advertentie

WIJ
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Alle stortingen van abonnementen en redaktie op prk. 000-0171139-31 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax. 02/219.97.25
Jaarabonnement 1.200 fr.
Los nummer 35 fr.

Verantwoordelijk uitgever:
Bert Anciaux
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Reklameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.59
Fax. 02/481.78.82

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren:
Eric Van de Casteele
Geert Vranken

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw

VUM press

Standpunten over gemeentefusies

Op 1 januari 1997 is het twintig jaar geleden dat het aantal gemeenten gevierendeeld werd. Voldoende reden voor het Vlaams Nationaal Studiecentrum om even terug te blikken op deze immense fusie-operatie: een situering van de fusies in historisch perspectief, de integraal-federalistische visie van de Volksunie en enkele getuigenissen van lokale mandatarissen. Kortom: verplichte lectuur voor wie met gemeentepolitiek bezig is.

U kan een jaarabonnement nemen op het kwartaaltijdschrift Standpunten door 300 frank te storten op rekeningnummer 435-0259801-18 van het Vlaams Nationaal Studiecentrum vzw. Voor een los nummer betaalt u 100 frank. Meer informatie: VNS vzw, Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel, tel: 02/219.49.30 en fax: 02/217.35.10.

DEZE WEEK IN
Knack

DE REGELS VAN DE WET
Is er ruimte om te manoeuvreren tussen de letter en de geest van de wet? Het oordeel van Cassatie over Connerotte: een juridische toelichting.

GESPREK MET DE PREMIER
Over het volk en de rechters en de swaps van Maystadt: een gesprek met eerste-minister Jean-Luc Dehaene.

MODERN INTERIEUR
Interviews met befaamde architecten en designers als Jean Nouvel, Andrea Branzi en Zaha Hadid. Deze week in Weekend Knack.

MULTIMEDIA SPECIAL
Trends in de hardware-markt - Van CD tot DVD - Nieuwe vormen van telefonie...
72 pag. extra bij Knack.

ELKE WEEK MET WEEKEND KNACK, TELE KNACK EN VACATURE

De Rode Duivels wonnen ook hun tweede wedstrijd in de voorronde van het wereldkampioenschap. In San Marino werd gewonnen tegen Janneke alleen. Mieke was er zelfs niet bij. De 0-3 stelde dan ook niks voor. De grote verdienste van de gastheren bestond erin dat ze zowaar met elf waren. Het is ver gekomen met het landenvoetbal.

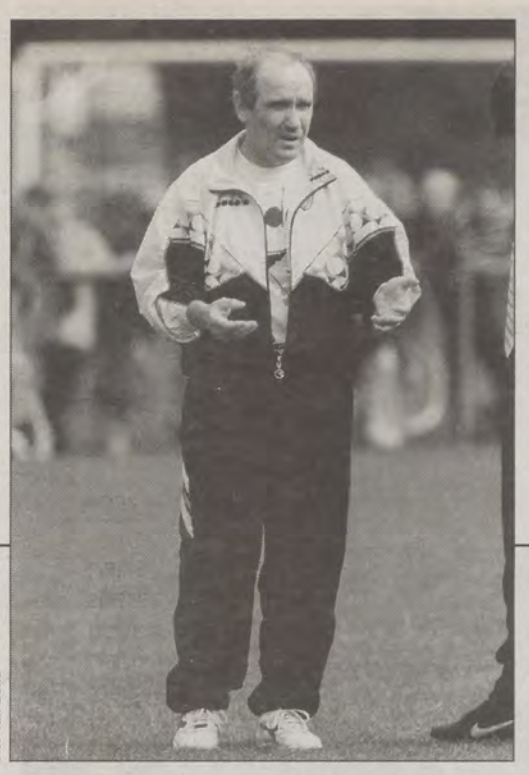

Piet Van Belle

Piet Van Belle

Van Moer en Nilis bezegelden het lot van San Marino.

Het moet nog beginnen

In deze tijden mag werkelijk „iedereen" meedoen... In Estland maakte men het mee dat de Schotten alleen op de mat verschenen. De referee floot de match op gang. De elf Schotten bewogen zich in de richting van het onverdedigde doel en scoorden. Waarna de ref affloot. Dat hadden we inderdaad nog niet gezien en onze Rode Duivels mogen dus blijven hopen op ongekende avonturen. Vandaag kan werkelijk alles.

De ploeg van Van Moer telt dus nog altijd het maximum der punten. Zes op zes. Maar de harde noten moeten nog gekraakt worden. Wales en Nederland. Die ontzagen elkaar niet in Cardiff. Een harde en goede match. Van 1-0 naar 1-3. De Hollanders hadden geen overschot. Ze hadden de wedstrijd zelfs kunnen verliezen vooraleer ze konden gelijk maken. We konden ons niet van de indruk ontdoen dat beide ploegen een niveau haalden dat voor onze Rode Duivels in hun huidige doen onbereikbaar is. In december weten we meer. Dan komt Oranje naar de Heizel en zal ons voetbal worden gewogen. Tegen die tijd zal Van Moer wel wijs genoeg zijn om een paar beproefde krijgers te rekupereren. Wedden dat Albert meespeelt?

VEELBETEKENEND

In de nationale kompetitie blijft de spanning de voornaamste, of moeten we zeggen enige, attraktiepool. Eén week nadat Club Brugge door Sporting Charleroi met 3-0 werd ingeblikt, verloor Anderlecht met 4-0 bij Sint-Truiden. Het zegt veel over ons vaderlands voetbal. Sint-Truiden had in dit kampioenschap nog geen bal behoorlijk getrapt en was al tot een trainerswissel overgegaan. Met de moed der wanhoop. Mochten de Limburgers maar alle weken tegen Anderlecht spelen. Ze zouden zich moeiteloos handhaven in de eerste klasse.

Voorlopig voert Standard de rangschikking aan. Dat is goed nieuws. Daerden is een jonge, verstandige trainer die het nog allemaal moet maken. Hij gelooft in aanvallend voetbal. Hij probeert in Sclessin wat te bouwen en de kans dat hij daarin slaagt is groot. Hij kan terugvallen op jongens met een hart, op buitenlanders met een dribbling, op spelers die een tegenstander kunnen uitschakelen. De terugkeer van Standard naar de top van ons voetbal zou een zegen zijn.

Overigens probeert Tilleur Luik, de tweede ploeg van de Cité Ardente, terug te keren naar de nationale elite. Het Waalse voetbal is dus zeker nog niet dood. De kompetitie in de tweede klasse biedt anders ook voldoende diskussiemogelijkheden. Eisden op kop. Beveren en Waregem die na een moeizame start toch proberen terug te keren. Beerschot dat op geregelde tijdstippen een 5-0 nederlaag incasseert. Olympic en Union die het vermoedelijk moeilijk krijgen om zich te handhaven. Hun rijke verleden ten spijt.

GOED GEPROBEERD

De Voetbalbond van zijn kant blijft niet bij de pakken zitten. Het wil zelf het kontrakt met de televisiezenders openbreken in de hoop er meer dan het dubbele uit te halen. Met de betaalzenders werd alvast zo'n lonende operatie uitgevoerd. Die zullen hun inbreng meer dan verdubbelen. Maar de open zenders reageren afwijzend. Dat is begrijpelijk. VTM boekt dit jaar aanzienlijke verliezen en de BRTN bevindt zich niet in een positie om met geld te gaan gooien. VT4 zal daar vermoedelijk ook niet voor te vinden zijn. De Bond zou er goed aan doen in eigen borst te kijken. De kijkcijfers voor het vaderlandse voetbal dalen. Er is een overaanbod en het kwaliteitsniveau is bijna meelijwekkend. In de gegeven omstandigheden gaan vergelijkingen met Nederland niet op. Bovendien zit het buitenland niet te wachten op ons kompetitievoetbal. De gegevens zijn totaal verschillend en het mag een klein wonder heten indien de open zenders hun huidige financieel aanbod substantieel zouden willen verhogen. Maar het is goed geprobeerd natuurlijk en wie niet waagt niet wint. Zoveel is zeker.

Gym Pie

Kampioen buiten reeks

Johan Museeuw is in Lugano wereldkampioen op de weg geworden. Daarmee heeft hij zichzelf gepromoveerd tot kampioen buiten reeks. De Gistelnaar is ongetwijfeld de beste klassieke renner van zijn generatie. Een hele grote. Winnaar van de Ronde van Vlaanderen, Parijs-Roubaix, het kampioenschap van België, de wereldbeker en nu ook nog het wereldkampioenschap.

In Lugano was enkel plaats voor de allerbesten. Het parcours was zwaar, selektief, ongemeen veeleisend. Het heette dat de Westvlaming op zo'n trajekt maar moeilijk zou kunnen winnen. Maar tegen Museeuw is geen kruid opgewassen wanneer hij in vorm en gemotiveerd is. Thuisrijder Gianetti moest het tot zijn schade ondervinden.

Maar de Zwitser kon geen verzachtende omstandigheden inroepen. Museeuw kontroleerde de wedstrijd van begin tot einde. Hij nam zelf het initiatief. Hij wachtte geen moment af. Hij demonstreerde zijn meesterschap. In Italiaans Zwitserland gaf hij onze wielersport haar zelfrespekt terug. Het was wel tijd. Museeuw, die één week eerder nog diep ontgoocheld reageerde na een voor hem ongelukkig afgelopen Parijs-Tours, behaalde zijn grootste triomf op zijn éénendertigste verjaardag. Hij moet nu nog wel minstens één jaar verder doen. Wellicht rijdt hij volgend jaar minder en probeert hij nog meer te pieken. Een specialiteit die wel de zijne is.

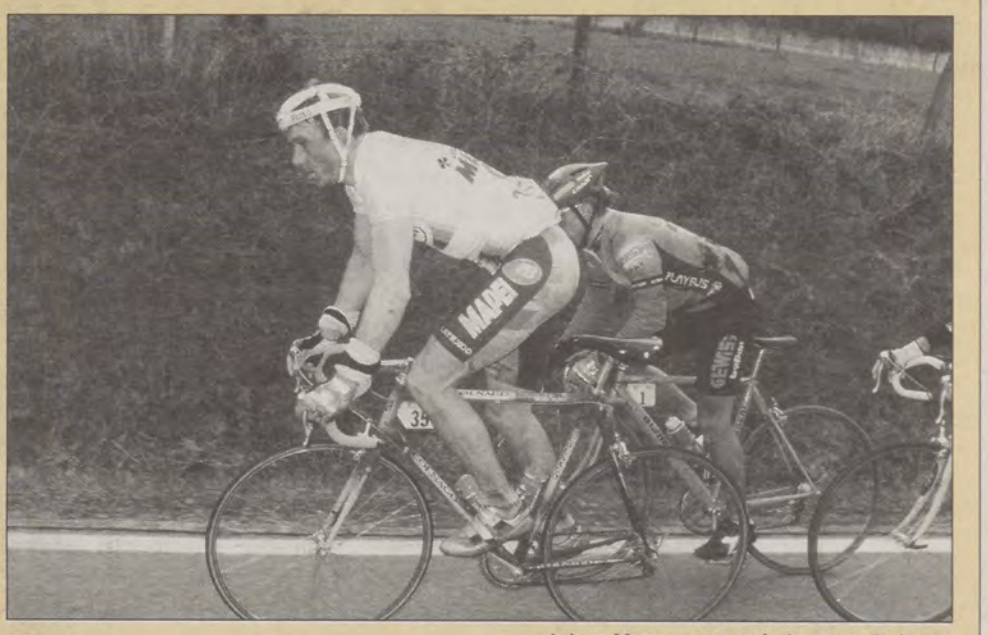

M. Herremans

Johan Museeuw was in Lugano de beste.

AXEL MERCKX

Museeuw, die weer onbewogen reageerde op zijn grootste sukses, was niet de enige landgenoot die schitterde in Lugano. Ook Axel Merckx reed beresterk. De zoon van de vader eindigde vierde. Hij groeit langzaam en ontwikkelt almaar meer talenten. Van hem hebben we vermoedelijk nog niet alles gezien. De jonge Merckx is de tegenpool van Frank Vandenbroucke. Van deze laatste zagen, of hoorden, we tot nu toe meer verbaal dan sportief geweld.

Dat er in Lugano geen Italiaan of Zwitser op het hoogste schavotje stond was een ontgoocheling voor de organisatoren. De omloop was rood en blauw gekleurd. Daags voor de profs hun rekeningen vereffenden, hadden de Italiaanse beloften een ongekend overwicht geëtaleerd. Ze legden beslag op de eerste drie plaatsen. Ze monopoliseerden het podium. Figueras, Sgambelluri en Sironi. Meer moest dat niet zijn. Italië beheerste de wielrennerij van onder tot boven, van links naar rechts. Wie geen Italiaan is en toch wint rijdt minstens in Italiaanse dienst. Onze wereldkampioen kan u dat haarfijn vertellen.

(gp)

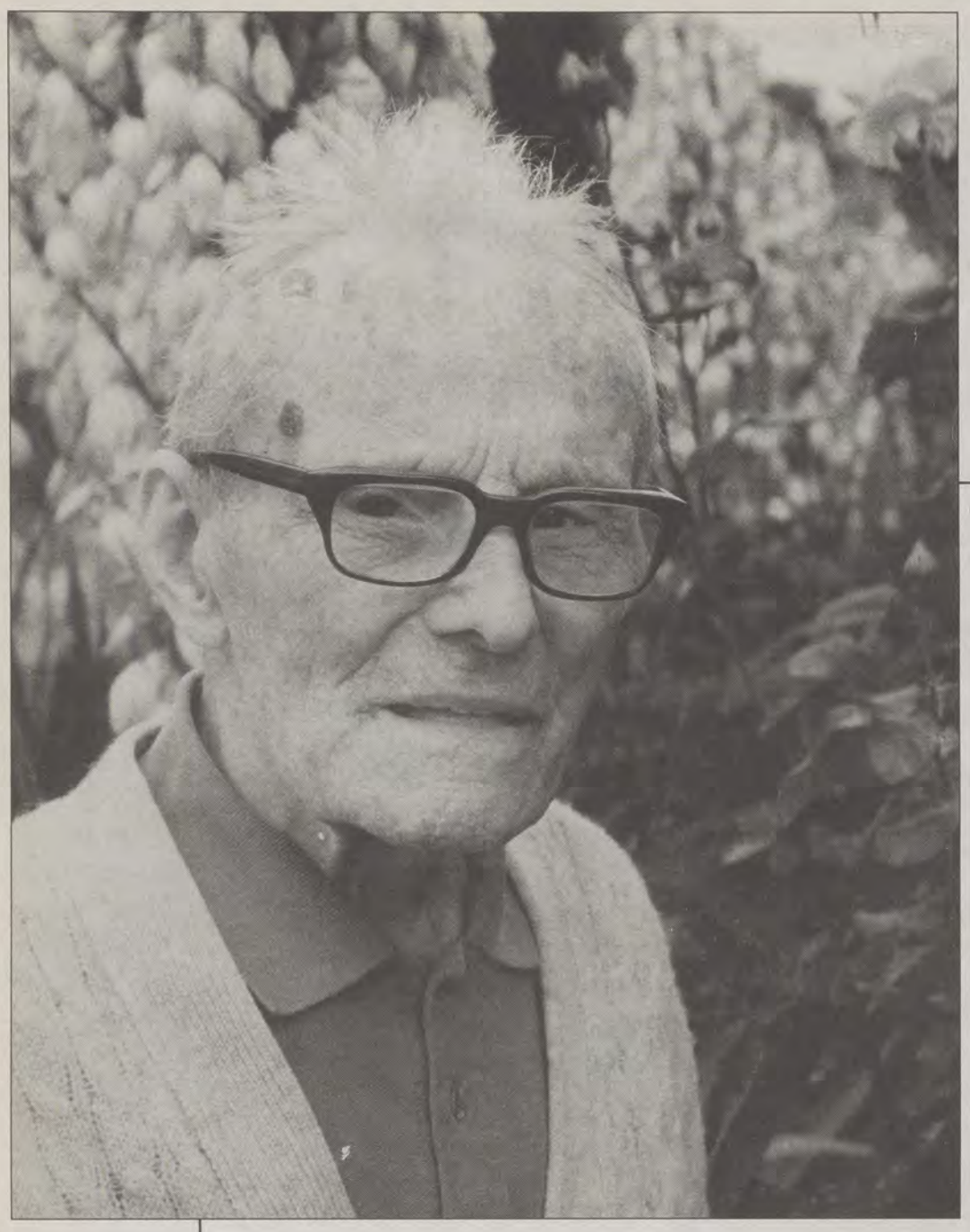

Wie als knaap aan de lijkbaar van priester Daens stond, wie de bietenoogst in Frankrijk heeft meegemaakt en de gruwel van de Grote Oorlog, wie opkomst en neergang van de Nieuwe Orde zag, wie een entoesiast lid van de Volksunie werd en is, heeft niet alleen een eeuw ‚Belgische' politiek beleefd maar ook de sociale geschiedenis van ons volk. Zo'n man is Adolf Robijns uit Asse. Volgende week wordt hij 100 jaar!

Honderdjarige Adolf Robijns, Daensist van vader op zoon

Adolf Alfred Robijns, 100 jaar Vlaamse beweging meegemaakt.

In de zomer van 1907 ging in de St.-Maartenskerk van Aalst de begrafenisplechtigheid door van priester Adolf Daens. Dolfken Robijns, een knaap van 11 jaar, trok die dag vanuit Waver-Moorsel, met de schoolkinderen uit de buurt te voet naar de rouwdienst. Zij hadden allen een ruikertje bloemen in de hand en afwisselend baden of zongen zij Daensistische liederen. De bloemen werden vóór de lijkbaar neergelegd, naast tientallen andere bloemstukken.

IN DE VLASBLOEM

Adolf Alfred Robijns werd geboren te Moorsel (nu samengevoegd met de stad Aalst) op het gehucht Waver, op 24 oktober 1896. Volgende week wordt hij dus 100 jaar. Dolfken was de jongste in een groot gezin. Thuis was het herberg ‚In de Vlasbloem'. Het waren kossatenboerkens. De moeder van Dolfken stierf zeer jong zodat Dolf, die de jongste was, niet alleen op het veld moest werken maar ook instond voor het huishouden: koken en kuisen en al de rest. Dat zal hem later allemaal goed te pas komen.

Zijn vader, die 99 jaar geworden is, was 50 jaar lang kopman geweest voor de arbeiders uit de streek die naar Frankrijk de suikerbietenoogst gingen doen. Die kopman, een trouwe en fervente volgeling van paster Daens, trommelde de arbeiders uit Moorsel, Meldert, Baardegem, Herdersem... bijeen, was voor hen verantwoordelijk, reisde met hen mee naar Frankrijk, hij was geletterd en sprak een mondvol Frans.

Een keer is Dolfken mogen meegaan naar Frankrijk. Dat was in 1910, veertien jaar oud was hij dus.

Dolf Robijns: *„Ik werd er door het werkvolk en de patron geren gezien; ik moest alleen de suikerbieten die bij het transport van de driewielkarren waren gevallen op een hoop bijeenrapen. Een gemakkelijk werk en ik werd gelijk een volwassene betaald. Mijn vader stond voor alles in: reis, logies, uitbetalingen, ziekenverzorging. Hij was bijzonder goed gezien door het werkvolk en door de patron. Hij was kapabel voor dat werk en was in alles recht voor de vuist."*

Moorsel was toen een van de stevigste bolwerken van het Daensisme rond Aalst. Op Waver woonden de Caudrons, boeren, geneesheer en de latere geslachten: Daensisten en Vlaams-nationalisten. En Dolfken Robijns maakte de Vlaamse-Daensistische strijd van dichtbij mee: hij ging naar de meetings, zong de strijdliederen mee, diskuteerde en overtuigde. Hij heeft tot nu toe niet anders gedaan.

STUKGESLAGEN IJZERZERKJES

Bij het uitbreken van de oorlog in 1914 was Adolf Robijns nog geen achttien jaar, hij werd dus niet opgeroepen. En hij heeft er zelf nooit aan gedacht om, over Holland, naar Engeland te vluchten en van daaruit naar het Front te trekken. Hij koos immers voor het „gebroken geweer". Trouwens, zijn oudste broer was opgeroepen geweest en heeft 4 jaar oorlog meegemaakt.

Twee dagen na de Wapenstilstand in 1918 kreeg Adolf een brief van zijn broer van achter het Front. Vic was nog niet gedemobilizeerd; hij vroeg met aandrang hem te komen bezoeken.

D. Robijns: *„Ik was gepakt door de ontroerende brief van mijn broeder. Ik sprong 's morgens vroeg op mijne velo en reed in één trok naar De Panne want hij was daar dat mijn broeder van dienst was in de mess van de officieren, die vol bewondering spraken over die lange rit. Mijn broeder kreeg twee dagen kongee. En met onze tweeën hebben wij, per velo, gans het Front afgereden. Verschrikkelijke dingen heb ik daar gezien: bomputten een huis diep en de lijken van gesneuvelde soldaten lagen nog verwrongen in die drassige kuilen. Ik heb op de kassei gelopen die geplaveid was met stukgeslagen heldenhuldezerkjes. Een boer toonde mij in zijn schuur weggestopte zerkjes die jaren nadien naar Diksmuide naar het IJzermonument werden gebracht. Toen ik na twee dagen terug naar Moorsel vertrok, kreeg ik van de officieren blikken vlees mee en andere geschenken."*

TUSSEN TWEE OORLOGEN

In 1920 werd Adolf Robijns opgeroepen om zijn militaire dienst in Duitsland te gaan volbrengen. Hij was toen 24 jaar oud. Zijn belevenissen in Duitsland en daarna in Westrozebeke heeft Dolfken mij uitvoerig verteld en op „kartons" beschreven. De kartons bevinden zich in het ADVN te Antwerpen en het verhaal heb ik trouw weergegeven, maar enigszins verstaanbaar ingekleed onder de titel „Om te vechten, moet ge kwaad zijn" – opgenomen in mijn boek Sterke verhalen, waaruit wij een fragment brengen.

Dolfken Robijns is geheel zijn leven een fervente Daensist gebleven en hij heeft als dusdanig gans de Vlaamse beweging van na de Grote Oorlog letterlijk en figuurlijk met hart en ziel meegemaakt. Hij was achtereenvolgens lid van de Frontpartij, lid van het Vlaams Nationaal Verbond, kwam gedurende de repressie in de gevangenis terecht, werd lid van de Vlaamse Concentratie en daarop, en tot nu toe, lid van de Volksunie.

D. Robijns: *„Ik heb nog een straf geheugen. Het was in 1934 bij de nationale verkiezingen. Het VNV had nummer 7. Ik was alleen gaan plakken op de kerkhofmuur van K. En ineens werd ik gewaar dat er iemand achter mij stond. Ik draaide mij om en daar stond een grote mannemens. En die zei: Dat zal daar niet lang ophangen! Ha, zo, zei ik; en wie zijt gij die durft zeggen dat dat hier niet lang zal ophangen? Ik ben de burgemeester. Ewel, mijnheer de burgemeester, ik ga van hier naar Z. om er te plakken. Binnen een uur ben ik hier terug en als ik zie dat mijn affiche is afgetrokken dan weet ik dat gij het zijt geweest. En, mijnheer de burgemeester, wij hebben in Brussel zeer goede advokaten. Ik dacht op dat moment aan Rik Borginon. Toen ik terug in K. kwam, hing mijn affiche nog stevig op de kerkhofmuur. Dat was ook de tijd van Karel Lambrechts, jongste VNV-volksvertegenwoordiger. Een bijzonder goede spreker.Ik heb hem dikwijls met mijn auto naar de meetings gebracht."*

VILLA DE BLAUWVOET

Na zijn soldatendienst is Adolf Robijns getrouwd met Alfonsine De Mol uit Mazenzele. Zij was geboortig van Steenhuffel, verhuisde naar Moorsel en woonde daar in herberg ‚In 't Vossenhol' en belandde vandaar op het gehucht Zottegem in Mazenzele. Haar vader was varkensslachter bij de boeren. Toen Dolfken zijn schoonvader, bij wie hij twee jaar was ingetrouwd geweest, een zwijn zag slachten, zei de schoonzoon, dat kan ik ook. En zo werd Adolf Robijns varkenskoopman en -slachter met een eigen slachtvloer te Kuregem-Anderlecht.

D. Robijns: *„Ik was bijzonder goed en vlug van aannemen en weldra werd ik zelfstandig slachter-met-vloer te Asse-Ter-*

Lang zal hij leven!

Op zaterdag 26 oktober wordt Adolf Robijns gevierd. WIJ-lezers die de 100-jarige Assenaar willen groeten en feliciteren kunnen hem een kaartje schrijven of een bloemetje sturen. Zijn adres is: Adolf Alfred Robijns, Boekfos 2 te 1730 Asse.

heide en kort daarna opende ik een beenhouwerij te Asse aan de Wijndruif. Bij de meeste boeren in Oost-Vlaanderen heb ik varkensvlees opgekocht, tot tegen de Hollandse grens. Ik had eigen vervoer en de kommèrs floreerde. Toen liet ik op het gehucht Krokegem een nieuw huis zetten. Het is Staf De Clercq die mij het gedacht gaf het huis ,Villa de Blauwvoet' te noemen. Ik was bijzonder goed bevriend met Staf. Hij kwam dikwijls bij mij aan huis. En enkele keren is hier de vergadering doorgegaan van het VNV-hoofdbestuur. Bij de bevrijding werd mijn huis geplunderd en met een kapmes uit mijn atelier hebben de zogenaamde weerstanders mijn eikenhouten trap in stukken gekapt; met handenvol huisgerief droegen ze naar buiten. Mijn twee leeuwenvlaggen werden gepikt, één ervan besmeurd en de andere in 't geheim teruggebracht.

Mijn auditeur was Etienne De Smedt, broer van Marc De Smedt, die ze in de gazetten de ,Alva van de repressie' hebben genoemd. Maar Etienne De Smedt was ne goeien, die verstond reden, die liet mij uitspreken. Na vele maanden gevangenis werd ik vrijgelaten, zonder strafregister!"

WAALSE SCHOONZOON

D. Robijns: *„Voor en onder de oorlog heb ik onzen oude deken Andriessens, die met reumatiek zat, regelmatig met mijn auto naar de zeewaterbaden van Oostende gevoerd, mijn vrouw reed ook mee om die oude priester te helpen aankleden; als mannemens kon ik dat moeilijk doen. Ieder jaar reed ik met deken Andriessens naar de parochies van de dekenij Asse. Ik stond met mijn voituur gereed om de politiekers en 't geestelijk te vervoeren.*

Mijn vrouw, die van 't zelfde jaar en van dezelfde maand was als ik, stierf op 4 mei 1986. Zij was dus 90 jaar oud.

Ik heb een aangenomen dochter die goed voor mij zorgt, en twee flinke kleinzonen. Mijn schoonzoon is een Waal, die evenwel behoorlijk Nederlands spreekt, een brave man. Daar ben ik kontent van. Ik zit alleen in mijn huis; voor een paar jaar kookte, waste en kuiste ik nog zelf. Nu wacht ik op het feest van mijn honderd jaar."

HIJ ZAL GEVIERD WORDEN

Natuurlijk zal Dolfken Robijns gevierd worden. Het geburenkomitee *De Waaik* heeft voor 26 oktober a.s. een programma uitgestippeld, met dankmis, opschriften, receptie, rondrit, enz. De bonden van kristelijke en van neutrale gepensioneerden zullen Dolf afzonderlijk vieren en van de plaatselijke afdeling van de Volksunie krijgt hij een geschenk. De jarige wordt ook ontvangen op het gemeentehuis en in een koets rondgereden. Of hij nog in staat zal zijn een Daensistisch lied te zingen, moeten wij afwachten.

Deze kranige honderdjarige, die geheel zijn leven ten dienste stond van zijn volk in de Vlaamse strijd, die er kan over vertellen en die de strijdliederen met overtuiging kan zingen, is nog betrekkelijk goed te been, woont de vergaderingen van de gepensioneerden bij en is nog bijzonder straf van „geheugen".

De redaktie van WIJ en het bestuur van de Volksunie wensen Adolf Robijns nog menig jaar en een mooi eeuwfeest. Dat is ook de wens van zijn vriend

Eugeen Van den Broeck

De Werkman

46e JAARGANG N. 2301 6 April 1918 Prijs 5 ctm. Drukkers Uitgevers Firm. DAENS & ZUSTER

Pieter Daens

Hoofdman der Christene Volkspartij, Volksvertegenwoordiger en Raadsheer, Eerevoorzitter van de vereenigde Ziekenfondsen, enz., stichter van het weekblad „ DE WERKMAN " in Memoriam

Het schrikkelijke onheil is dan over ons heengekomen.

Pieter Daens, de groote Man, die in al de gewesten des Lands van zich deed spreken en er door duizenden, door tien duizenden, bemind en geprezen werd, Daens die met zijn eenvoudig doch krachtig Volkswoord de menigte boeide, opwekte, vertrouwen insprak, Hij, de kracht, de pracht van een Volksman, Hij is ons ontvallen, weggewiekt uit d'armen van de massa, die van den kranigen Ouderling nog zooveel goed verwachtte.

Hij werd geboren te Aalst den 10 Juni 1842.

1842! Onze Pieter zag dus het levenslicht in het hartje van Vlaanderen, op het tijdstip dat er in onze streken zooveel nood, ellende en honger geleden werd. 't Waren erge jaren, de jaren 40! Er is wat geleden door ons Volk! De kleine Pieter wist het niet, voelde het wellicht niet, doch dien nood, die ellende die bij zijne intrede in de wereld hoogtij vierde, zouden als 't ware in zijn kinderhart een stempel drukken, een [illegible] wenaandeel altijd door de drukkerij Daens moest gedragen worden.

Neen, we spreken daar niet van, wij vervallen in geene bijzonderheden die tot het verleden behooren en die zoovele pijnlijke wonden zouden openen. Zeggen wij alleen dat het een bittere, doornigen lijdensweg is geweest.

Stoffelijk heeft men Daens doen bezwijken; zedelijk stond Daens hoog, hoog, trotseerde alles, leed alles, braveerde de hevigste stormen om de denkbeelden der Christene Democratie aan Vlaanderen te verkondigen.

De groote Man heeft in den strijd niet omgekeken.

„Wie mij lief heeft, neme zijn kruis op en volge mij," heeft Christus gezegd. Daens heeft zijn kruis opgenomen, Christus gevolgd, hij heeft een bitterwreede kruisweg afgelegd, en is evenals Christus, op den vooravond van Paschen bezweken.

En thans staan wij stom, diep geslagen nevens die beminde oude Man, wiens lijk daar ligt, zóó schoon, [illegible] dat

Doktoor De Clercq, die Hem op uitstekende wijze verzorgde, had insgelijks de beste hoop Hem nog [illegible] tijd te redden.

Nevens Daens lag de tafel vol boeken en papieren, lijk Hij heel den namiddag nog doende is geweest.

Daens klaagt nu van pijn in de zijde.

Augusta, zijne Dochter, vraagt of zij er een warme doek wil opsteken.

— Och neen, kind, 't zal wel beteren.

Eenige oogenblikken later:

— Maar zie... ik krijg zulken koude.

Daens beeft over heel zijn lichaam.

Nog een oogenblik, zijn hoofd zakt neer, hij duikt voorüit uit zijn zetel, zonder een enkele kreet te [illegible], zonder een zucht te slaken.

Augusta is alleen met Hem. Ze springt toe, [illegible] Hem recht, roept om hulp, opent zijne kleederen, doch alles te vergeefs.

Spoedig is de Heer Onderpastoor Foncke daar die Hem het H. Oliesel geeft en Pieter Daens heeft het tijdelijke met het eeuwige verwisseld.

Nevens Hem op de tafel lag een stukje papier, waar Hij eenige oogenblikken te voren deze woorden had opgeschreven:

MEMENTO MORI:

Uit De Werkman van 8 april 1918 vernamen de Daensisten het overlijden van Pieter Daens, Dolf was toen 22 jaar.

Om te vechten, moet ge kwaad zijn

Wat Dolf Robijns zag toen hij in 1918 achter het Front kwam: „'t Was al kapot en verwoest, geen bossen meer, geen huizen meer, nog halve dorpen en stukken van kerken."

Ik arriveerde in de achternoen te Westrozebeke en meldde mij aan.

Ik moest daar alleen de gestrafte frontsoldaten bewaken, ze begeleiden naar het werk, zorgen dat er niet gevochten en niet gesmokkeld werd.

Westrozebeke, Passendaele, Poelkapelle, Langemark, Houthulst, Staden... 't was al gebombardeerd geweest door de kanonnen van de Belsen en de geallieerden vanachter de IJzer. 't Was al kapot en verwoest, geen bossen meer, geen huizen meer, nog halve dorpen en stukken van kerken. En te midden van die verwoesting een terrein, hektaren groot, met prikkeldraad hoog omgeven. Binnenin enkele barakken waarin de gestrafte frontsoldaten sliepen. Er waren er bij die in 1912, 1913 en 1914 hun militaire dienst hadden gedaan, dan vier jaar oorlog, en nu al twee jaar strafkamp! Zes, zeven jaar van huis weg, mannen in de fleur van hun leven, die – gelukkiglijk – niet gesneuveld waren maar die om de ene of andere reden gestraft waren en na hun „dienst" nog zóveel jaren moesten „kloppen". Moedwilligaards, koppigaards, mannen die weigerden naar de loopgrachten te gaan, die onderling hadden gevochten, wellicht gesmoord, gestolen... Of idealisten die weigerden de Franse bevelen uit te voeren, Vlaamse oproerlingen, manifesteerders, verspreiders van anti-oorlogsbriefkes.

In het strafkamp moesten zij de omgewoelde akkers weer effen maken, boomstronken uit de grond wroeten, obussen opgraven.

En hier zag ik hem. Hij was van mijn gemeente en ik herkende hem direkt: Jan Van den Eede. Ik zei:

– Zjang, hoe zijde gij hier terecht gekomen?

En toen heeft hij het me verteld.

– Ze wilden mij naar de loopgrachten sturen om te vechten. Maar ik zei: Mijne kommandant, om te vechten, moet ge kwaad zijn, moet ge koleirig zijn, moet ge opgesmeten zijn. En ik bèn niet kwaad, mijne kommandant, ik ben niet koleirig, ik ben niet opgesmeten. Dus ga ik niet vechten. Ik kan niet vechten. Ik heb dat vier jaar lang uitgehouden, vier jaar lang dat ik niet kwaad was, niet koleirig, niet opgesmeten en dus vier jaar lang dat ik niet gevochten heb. Zo eenvoudig is dat. Geen honderd generaals of koningen-Albert hadden mij kunnen kwaad krijgen of kunnen doen vechten. Maar zo simpel was het ook allemaal niet: ik kreeg dan cachot, moest de wc's kuisen, de beerputten leegmaken, werd op water en droog brood gezet, werd voor vele jaren gestraft. Ik sneuvelde niet, ik vocht niet, ik leef nog. En zo zit ik hier...

Ik moest Zjang bewonderen. Ik bezorgde hem en de andere gestraften tabak, ik sprak met hen, zij vertelden mij alles. Ik werd hunne vriend. Ik schreef naar mijn vader: Bezorg mij zoveel mogelijk fijn gesneden tabak, om de pijp te stoppen of om sigaretten te rollen!

En toen ik thuis kwam, vertelde ik dat geval van Zjang in ons parochie aan iedereen die ik dan tegenkwam...

Ieder jaar werden op 11 november de gesneuvelden van onze gemeente herdacht en de oudstrijders gevierd. Maar toen Zjang van uit het strafkamp van Westrozebeke thuiskwam, werd hij als een held ingehaald want hij was teruggekomen met een gebroken geweer, hij had niet gevochten, niet geschoten, niet gedood want hij was, vier jaar lang, niet kwaad geweest.

Uit „Straffe verhalen" (1980)

POLITIEK EN DEMOCRATIE

Menig VUB-student zal ons verwensen wanneer wij de tweede, herwerkte uitgave van Els Wittes **Politiek en democratie** *een prettig boek vinden. Het boek, dat een beknopt overzicht geeft van het ontstaan, de evolutie en de werking van de westerse liberale demokratieën is immers verplichte leerstof voor studenten in de Politieke- of Kommunikatiewetenschappen. In een eerste hoofdstuk behandelt het werk het onstaan van de liberale (niet te verwarren met de gelijknamige ideologie) staat en geeft daarbij meerdere konkrete voorbeelden. Volgende hoofdstukken gaan in op de evolutie van de liberale staat, op de fascistische staat, op de heersende kiesstelsels en de diverse politieke partijen. Afsluitende hoofdstukken bestaan uit een beschrijving van de drukkingsgroepen, de volksvertegenwoordiging, de uitvoerende macht en het politie- en gerechtelijk apparaat. Een bibliografie en praktisch register sluiten het geheel af. 'Politiek en democratie' is geen allesomvattend overzicht van de westerse demokratieën, maar wel een uitstekend algemeen werk dat een eerste grondige introduktie kan zijn.*

↠ ***Politiek en democratie. Els Witte. Uitg. VUBPress - Brussel, 1996, 366 blz., 995 fr.***

BOEKEN

KABARET

„Ze proberen nu Fokker te redden door het kreëren van een Fokker in afgeslankte vorm, Fokker Light, zeg maar, en het schijnt te werken. Er zijn al een paar duizend personeelsleden afgevallen." Een geheel andere soort uitgave is **Ik ben een ruwe pit** *bestaande uit fragmenten van een aantal konférences van gekende en minder gekende, hoofdzakelijk Nederlandse, kabaretiers. Gezien de ruime keuze aan materiaal zal wel bijna iedereen die van konferences houdt er zijn gading in vinden en er stof tot lachen in vinden.* Mooi uitgegeven aan een zachte prijs.

↠ ***Ik ben een ruwe pit. Conférences. Verzameld door Kick van der Veer. Uitg. Nijgh & Van Ditmar, 1996, 249 blz., 499 fr.***

◆ KULTUURTJE ◆

Als alle video's bekeken zijn en alle Nintendo's stukgespeeld resten er voor de jeugd op regenachtige dagen nog altijd de boeken. Uit onderstaand overzicht moge blijken dat lezen niet noodzakelijk saai hoeft te zijn.

Uitgelezen avonturen

Een kaart in geheimschrift is het debuut van *Els Gallin*, een in Oostende geboren (1965) bio-ingenieur. Haar boek verhaalt de avonturen van Jonas en Saar die op zoek gaan naar een schat. Beide kinderen zijn met hun ouders op vakantie in Noorwegen en vinden daar een raadselachtige kaart. Samen pluizen ze het misterie uit. Met overleg in wilskracht slagen ze erin de schat te vinden, ondanks de slechte weersomstandigheden en heel wat andere moeilijkheden. 'Een kaart in geheimschrift' is ook een boek over vriendschap, vertrouwen en wantrouwen, en leert de jonge lezers tevens kennismaken met de Noorse mytologie. Knap debuut.

Nog een debuut is van de hand van *Nick Toonen*: **Het paleishotel.** Koning Reginald Vier en zijn 69 onderdanen leiden een rustig leventje tot het koninkrijk in financiële moeilijkheden komt. De koning is ten einde raad maar Prinses Ofeetje en Martijn vinden de oplossing. Zij zullen het paleis ombouwen tot vakantiehotel... Een spannend verhaal uit Boltonië, boordevol fantasie en gekke toestanden.

Een lesje in suksesvol debuteren wordt gegeven door *Marc De Bels* **Het ei van oom Trotter**, inmiddels in zesde druk. Het vertelt het verhaal van Alexander, die opgroeit onder het strenge oog van Rosine, de huishoudster van zijn rijke ouders. Alexander heeft het moeilijk, in de school, thuis, met zichzelf; hij komt enkel tot rust bij de vijver, midden in een stukje verwilderde tuin. Op een dag duikt Oom Trotter op en deze brengt leven in de brouwerij. Bij zijn afscheid schenkt hij Alexander een krokodille-ei. Als het openbreekt beginnen voor Alexander en zijn huisgenoten dolle avonturen.

Laatste in het rijtje debuten is *Heide Boonen* met **De ravenberg,** een bundeling van vier verhalen. Het titelverhaal draait om een berg waar een grote raaf het zonlicht tegenhoudt. 'De stenen vrouw' vertelt over een tocht in het bos, 'De Blikken Torenstad' over gemakzuchtige mensen die elk sociaal kontakt verloren hebben. Het laatste in de rij, 'Brandnetel' doet het verhaal over broer en zus. Lezenswaardig boekje, met een soms toch iets te sombere ondertoon.

Veelschrijver *Marc De Bel* stond ook borg voor **Witte Heksennacht**, de nacht van 30 april op 1 mei, soms ook Meinacht genoemd. De ouders van Jona gaan naar het Witte-Heksennachtfeest. Jona, Griet en Dries blijven thuis. Alleen, zonder oppas. Jona moet voor school een griezelboekje lezen. Ze is dol op griezelverhalen. Plots breekt er een onweer los en valt de electriciteit uit. Griezel lezen bij kaarslicht, is dat niet heerlijk? Maar de pret wordt verstoord... De kinderen zullen zich de nacht nog lang herinneren. Lekker griezelen vanaf 9 jaar.

Van *Iny Driessen* is het verhaal van **Wies en de wiebeltand.** Wies is zeer trots op haar mooie witte melktanden. De hele dag is ze in de weer met haar tandenborstel om te voorkomen dat haar tanden gaan wiebelen en uitvallen. Want Wies vindt kinderen met wiebeltanden en gaten in hun mond maar vieze monstertjes. Plots ontdekt ze dat ze toch een wiebeltand heeft...

Een vindingrijk boekje voor jonge lezertjes die zonder twijfel verbeten verder lezen. Ook dit verhaal gaat over vriendschap en steun tussen kinderen. Een kindvriendelijke kennismaking met de tandarts. Met illustraties van *Anne Westerduin*.

In **Nachtogen** vertelt *Peter van Gestel* het verhaal van Laura, een meisje van 13. Laura kan maar net meevolgen in de klas, thuis trekt zij zich vaak terug op haar kamer. Op haar kastje staat een opgezette uil. Sinds haar zevende is zij zeer gehecht aan die vogel. Een dag voor haar verjaardag gaat ze samen met haar nichtje Liesbeth een groot warenhuis binnen. Liesbeth steelt er een lippenstift en stopt hem, als ze tegengehouden worden, in Laura's jasje. Laura komt niet naar huis. Zij dwaalt met Liesbeth en diens vriend door de stad, maken een autotochtje, pikken een lifter op. In die éne nacht leert Laura voor zichzelf op te komen, en ze wordt ondernemend en doortastend. Nachtogen is een vlot geschreven jeugdroman voor 12 jaar en ouder.

In een overzicht van jeugdboeken kan aan één auteur niet voorbij gegaan worden. *Roald Dahl* wist met, om er maar enkele te noemen, 'Sjakie en de chokoladefabriek' en 'Matilda' miljoenen kinderen over de hele wereld te boeien. Zijn verhalen, ook die voor volwassenen, werken verslavend. Jongeren die deze gezonde drug geregeld tot zich nemen zullen daarom niet weinig plezier hebben met twee uitgaven van *Fontein*.

De eerste is **Het Roald Dahl Quizboek** van het duo *Richard Maher* en *Sylvia Bond*. Inspiratie ervoor putten de auteurs in Dahls meest gelezen werken. De vragen gaan zonder uitzondering over de avonturen. Voor leeshongerige jeugd een uiterst prettige oefening in 'denkend lezen'. De tweede in de rij is **Roald Dahl: een biografie,** een grappig geschreven boekje over leven en werk van een misterieus, maar intrigerend, schrijver. Prijsvriendelijk en aangeprezen.

(gv/hdl)

↠ ***Een kaart in geheimschrift. Els Gallin. Uitg. Clavis, Hasselt, 1996. 120 blz., ± 10j., 495 fr.***

↠ ***Wies en de wiebeltand. Iny Driessen. Uitg. Clavis, Hasselt, 1996. 64 blz., ± 8j., 395 fr.***

↠ ***Het Paleishotel. Nick Toonen. Uitg. Altiora, Averbode. Jeansbroek-reeks, Vanaf 9j., 114 blz., 345 fr.***

↠ ***Het ei van Oom Trotter. Marc De Bel. Uitg. Davidsfonds/Infodok, Leuven. Vanaf 9j. 230 blz., gebonden, 599 fr.***

↠ ***De ravenberg, Heide Boonen, Uitg. Altoria - Averbode, 1996, 74 blz. 365 fr.***

↠ ***Witte Heksennacht. Marc De Bel. Uitg. Davidsfonds/infodok, Leuven. 76 blz., gebonden, 445 fr.***

↠ ***Nachtogen. Peter van Gestel. Uitg. Fontein, Baarn. 1996, 178 blz., 550 fr.***

↠ ***Het grote Roald Dahl Quizboek, R. Maher & S. Bond, Uitg. Fontein - Baarn, 1995, 119 blz., 198 fr.***

↠ ***Roald Dahl: een biografie, Chris Powling, Uitg. Fontein - Baarn, 1995, 80 blz., 198 fr.***

31ste Dag van het Vlaamse Lied

De 31ste Dag van het Vlaamse Lied zal plaatsvinden op zondag 3 november 1996 om 14u.30 in het Provinciaal Centrum Arenberg te Antwerpen.

De ,,Dag'' werd in 1965 opgericht door Emiel Hullebroeck, Willem De Meyer en Mon De Clopper en wil blijvende aandacht vestigen op het werk van eigen Vlaamse tekst- en toondichters.

Tijdens deze 31ste Dag van het Vlaamse Lied wordt (samen)gezongen en gemusiceerd met als tema: ,,Ik ken een lied dat 't hart bekoort''. Van de wieg tot het graf begeleid een lied ons op onze levensbaan...

Verlenen hun medewerking: Will Ferdy, Miel Cools; de solisten Vera Versieck, mezzosopraan en Gust Teugels, tenor, begeleid door komponist Jos Mertens; het kinderkoor De Konsinjoorkes; het gemengd koor ,,Singhet ende Weset Vro''; het mannenkoor Conamus, VVKB-volkskunstgroep Canteclaer, VVKB-volksmuziekgroep De Veldte; leiding samenzang: Lode Dieltiens en Gust Teugels; algemene muzikale leiding: Jos Mertens. Presentatie: Chris Torfs en Herwig Haes. Bindteksten zijn van Bert Van Woensel en Eddy Picavet. Regie: Herman Slagmulder en Rob Eykens.

↠ ***Info: reservatie en kaartenverkoop bij Vlaamse Volkskunstbeweging, fax 03/248.08.13, tel. 03/238.94.12.***

SATERDAG

AHASVERUS

„Oostenrijk stemt rechts", las Ahasverus

Zeg eens FPheu!

☺

Na Lugano stopt Museeuw met stoppen

☺

Zetduivel:
Fe niks

☺

Zo te horen is Vande Lanotte de man job

☺

Zetduivel:
Zinsverduistering

☺

Verkocht aan Crédit Local de France? Het Gemeenteverdriet van België

☺

SP-kongres brengt jobs-tijding

☺

Dubbelzinnig nieuws: NMBS-personeel goed uitgerust...

☺

Vlaams Blok zit op hete Colen

◆ VLAAMS PLAKBOEK ◆

De naam van ons land

In een vorig *Vlaams Plakboek* hadden wij het over de naam van onze taal, deze week hebben we het over de naam van ons land.

IN PAGO FLANDRINSE

Over oorsprong en betekenis van de naam Vlaanderen is men het niet eens, maar Jan de Vries (een zeer geleerd linguïst) vindt de meest bevredigende verklaring in een woord dat *‚flauming'* zou kunnen geweest zijn, afgeleid van flaumia, dat stroom, stroming en overstroomd land zou betekend hebben. In tal van andere oude talen vindt men gelijkaardige woorden. Oudnoors: flaumr= stroming, Noors: flaum= vloed, oudhoogduits: floum= modder.

Vlamingen zijn dus de bewoners van de lage Noordzeekust, van gebieden die soms onder water komen. In een oorkonde van 745 noteerde men dat Oudenburg „in pago Flandrinse" lag. (zie het kaartje) De Vlamingen noemde men ‚Flandrenses'. Dat is de eerste vermelding. Die teksten waren natuurlijk in het Latijn gesteld.

Deze verlatijnse benaming zou later (900) tot Flandris en Flandria wijzigen om in het middelnederlands tot Vlandren en Vlaendren uit te groeien.

Van daaruit ontwikkelden zich over heel Europa namen als Fleming (Engels), Fiandra, Fiammingho (Italiaans), Flandes (Spaans). Het trekpaard afkomstig uit Vlaanderen stond in Europa bekend als een Flander.

In dit moerassige land ontstond op het einde van de negende eeuw een graafschap, Vlaanderen: links van de Schelde. Dit graafschap was leenplichtig aan de koning van Frankrijk, een land dat toen nog heel klein was: niet meer dan het île de France. Normandië, Bretagne, Aquitanië, Dauphiné, Savoye, Lotharingen, Bourgondië, Elzas, Frans-Vlaanderen, Navarra, Nizza enz. kwamen er pas veel later bij. Over de Schelde (dus rechts van de Schelde) lag het Land van Aalst (Rijks-Vlaanderen) en lag Brabant (= de huidige provincies Brabant, Antwerpen en Noord-Brabant), een hertogdom met leenplicht aan de keizer van het Heilig Roomse Rijk der Duitse natie. Daar sprak men Brabants.

Nog naar het oosten lag het Land van Loon en daar sprak men Limburgs. Naar het noorden toe sprak men Hollands. In Vlaanderen sprak men Vlaams. De omvang van het begrip „Vlaams" veranderde in de loop van de tijd.

NEDER-LANDEN

In de Middeleeuwen gaf het Vlaams de toon aan. In de 15de en 16de eeuw werd het Brabants even belangrijk. In 1566-1585 weken duizenden Vlamingen en Brabanders om godsdienstredenen uit naar

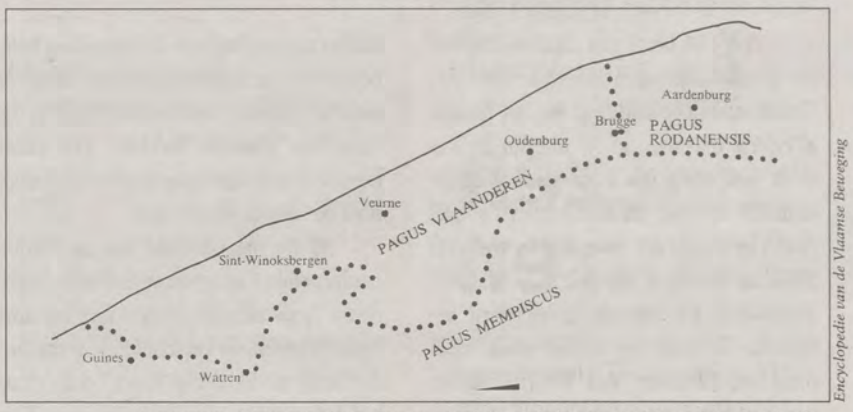

De gouw (pagus) Vlaanderen strekte zich langs de Noordzeekust uit...

Encyclopedie van de Vlaamse Beweging

die delen van de „lage landen" die niet door de Spanjaarden bezet waren (ook naar Engeland en Duitsland): 15 à 17% van de bevolking. Maar toevallig het meest dynamische deel in alle lagen. Zij maakten Holland groot en zorgden er voor de Gouden Eeuw, zo ingrijpend dat het Hollands toonaangevend werd. Na de Val van Antwerpen (1585) weken alleen al 100.000 Calvinistisch-gezinde Zuid-Nederlanders uit.

Al de dialekten samen noemde men toen *Nederduytsch*. In 1555 verscheen te Gent de eerste eigenlijke grammatica van die taal: Joos Lambrecht schreef een *Nederlandsche Spraekkunst*. Let wel: Nederlands, niet Vlaams.

Het was keizer Karel, in 1500 te Gent in het Prinsenhof geboren, die sprak over de lage landen, de Neder-landen, die Niederlande, the Netherlands, Les Pays-Bas, Payesi Bassi. Steeds in het meervoud: de Nederlanden, waar men Nederduits sprak.

Pas aan einde van de 19de eeuw won de term Nederlands het definitief van Nederduits, omdat men toen met Nederduits ook soms de dialekten bedoelde van Duinkerke tot Danzig.

WERELDRANGLIJST

Franstaligen maken graag een verschil tussen le Flamand, gesproken door amper 6 miljoen Vlamingen en le Hollandais, nu toch al 14 miljoen Hollands sprekenen.

Wij zouden het anders zegen: wij spreken Nederlands, de taal van 21, of 22 miljoen Nederlandstaligen. En dat is meer dan de drie Scandinaafse talen samen, meer dan... vele andere. Dat men verschil hoort tussen Noord en Zuid stoort niet. Er is ook verschil tussen Oost en West. En verschillen zijn er ook in Duitsland, in Frankrijk, in Engeland enz. Dat belet niet dat er telkens één algemene omgangstaal is: Nederlands. Eén van de zowat 6.000 talen ter wereld: qua omvang 31ste op 6.000! En zelfs dat is niet niets.

Dat we nu just tussen drie „groten" liggen (Engels, Duits en Frans) bezorgt sommigen ten onrechte een minderwaardigheidskompleks.

Herman Maes

HERSENBREKER

OPGAVE 73

HORIZONTAAL

2. Knellende tegenslag (5)
6. Voedsel (4)
7. Die verdienen een klap op hun kop (7)
11. Je pakt 't aan of je weigert 't (2, 5, 2, 2, 5)
12. Die maak je vlak voordat je met iets begint (10)
14. De bal gespeeld, maar niet met de voet of de hand (6)
15. Ontaarding van wat gans een volk is (16)
16. Echt Hollandse aanduiding voor iemand die 't niet zo nauw neemt met de waarheid (9)
18. Zij zullen de eersten zijn (8)
20. Vloeibare vette brandstof (9)
21. Bankbiljet van 500 gram (4)

VERTIKAAL

1. De 25ste letter verwijst naar een trap tijdens een voetbalwedstrijd (7)
3. Gokmachine (13)
4. Dit voorgerecht is vervaardigd van een achterdeel (15)
5. Toegankelijk (4)
8. Valiezenruimte (9)
9. Met dit voedsel kunnen klappen worden uitgedeeld (9)
10. Als je deze dingetjes doorhakt, is 't probleem opgelost (6)
13. Gezang van korte duur (6)
14. Zwaar gepiekerd (6)
17. Weerspannigheid (5)
19. Voorbehouden zitplaats (5)

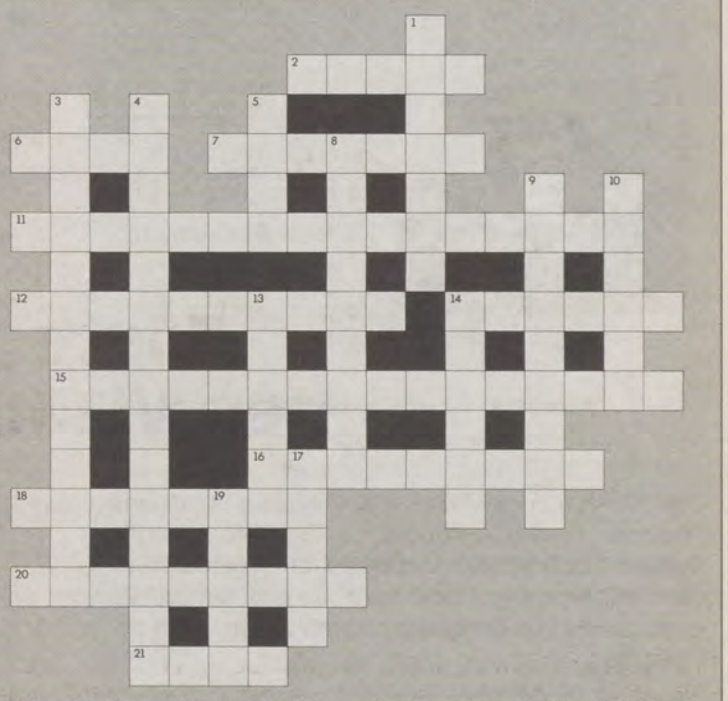

OPLOSSING OPGAVE 72

Horizontaal: 1. laks; 6. eindexamen; 7. pepermunt; 9. trio; 10. parkoers; 12. ale; 13. mikte; 15. maniak; 17. S.A.; 18. K.O.; 19. innig; 21. L.S.; 22. Jo; 23. paternoster; 27. veranda; 28. bed.

Vertikaal: 1. langpootmug; 2. kleur; 3. helpster; 4. natuur; 5. gestroomlijnd; 8. arend; 9. talenten; 10. pak slaag; 11. takje; 14. tast; 16. koord; 20. IRA; 23. P.D.; 24. eb; 25. rel; 26. st.

Uit de vele juist inzendingen werd deze van Liliane Clement getrokken. Liliane woont aan de Jan Van Rijswijcklaan 262 te 2020 Antwerpen en krijgt binnenkort haar prijs thuisbezorgd.

De gele briefkaart met de oplossing van opgave 73 verwachten wij ten laatste op maandag 28 oktober a.s. op ons adres: Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

DIABOLIQUE

Pierre Louis Boileau (°1906) en Thomas Narcejac (°1908) vormden een Frans schrijversduo van in hoofdzaak filosofisch getinte misdaadromans. Bij hun eerste ontmoeting in 1950 besloten ze een nieuw soort triller te gaan schrijven, waarin het slachtoffer centraal staat en waarin de held een gewone man of vrouw is. Bovendien wordt er nogal wat aan de lezer overgelaten.
Toen Henri-Georges Clouzot in 1954 besloot om hun verhaal „Celle qui n'etait plus" als „Les Diaboliques" te verfilmen was dat geen verrassing. De rolbezetting loog er niet om: Simone Signoret, Vera Clouzot, Paul Meurisse en Charles Vanel stonden aan de kop van de affiche.

NIEUW IN DE BIOS

De geraffineerde zwart-wit fotografie zorgde voor een verhoogde spanning.
De Amerikaanse regisseur John Badham slaagde er in 1974 in een goede remake te maken met „Reflections of murder", een TV-fim met Tuesday Weld, Joan Hacket en Sam Waterston. Voortreffelijke akteerkunst en voor die tijd goeie speciale effekten benaderden het origineel. Maar wat de Amerikaanse regisseur Jeremiah Chechik er nu van bakt is vervelend en zonder spanning. Een nieuw bewijs dat de Amerikaanse film enkel nog uit is op geld maken door grote sterren te gebruiken die dan moeten zorgen dat men tickets verkoopt. Sharon Stone werd opgetrommeld om de minnares te spelen, maar het scenario van Don Roos zorgde er wel voor dat ze niet te veel diepte moest gaan zoeken. Isabelle Adjanis smoeltje staat het grootste deel van de film meer naar wenen als naar lachen. Aan het verhaal werd wat gesleuteld, maar de enige vondst van scenarist Roos is het zachte lesbische element dat hij heeft aangebracht, iets wat kijkers in 1955 zich reeds afvroegen, maar dat toen nog niet zo voor de hand lag. De meestal sterke Kathy Bates die de detektive speelt, heeft te veel naar Angela Lansbury en Miss Marple gekeken om ook die rol enige inhoud te kunnen geven.
Neen, neen, Chechik, neen. (*)

W. Sneer

◆ MEDIALANDSCHAP ◆

Frenzy Uitstekende Hitchcocktriller uit 1972 over een impotente psychopaat die alleen nog plezier vindt in het plegen van moorden. Dit alles opgediend met zwarte humor, ironie en slapstick. Met Jon Finch en Anna Massey. **Zat. 19 okt., VTM om 23u.40**

Telefacts special Een reportageploeg van *Telefacts* kreeg uitzonderlijk de toestemming om koning Albert en koningin Paola gedurende een jaar te volgen. Dit leverde een uniek portret op van het vorstenpaar, zowel privé als tijdens het uitvoeren van hun funktie. **Zon. 20 okt., VTM om 20u.45**

Queens Logic Amerikaanse romantische komedie van Steve Rash uit 1991 over vijf vrienden/vrijgezellen die zich opmaken voor het huwelijk van één van hen. De titel slaat op de Newyorkse wijk Queens en oude rocknummers luisteren de film op. Met Kevin Bacon, John Malkovich, Ken Olin en Linda Fiorentino. **Maan. 21 okt., Kanaal 2 om 22u.20**

WUSA New Orleans, rond Mardi Gras. Reinhardt, een mislukte muzikant, is op zoek naar werk. De predikant Farley raadt hem aan bij radio WUSA te solliciteren. Reinhardt heeft bezwaren tegen de sterk nationalistische inslag van de zender, maar gaat zich toch aanmelden. Amerikaanse film van Stuart Rosenberg uit 1970 met Paul Newman en Joanne Woodward. **Dins. 22 okt., Kanaal 2 om 22u.20**

Jack Nicholson als de neurotische joker in Batman. Woens. 23 okt., Kanaal 2 om 20.45

Panorama: De eerste barst Reportage van Kris Smet over de volksopstand in Hongarije in oktober 1956. Was de revolte een zinloze verzetsdaad van een klein volk tegen een machtige heerser of was Boedapest '56 de eerste barst die uiteindelijk zou leiden tot de val van de Muur? Ook op BBC 2 komt dit onderwerp aan bod, dinsdag 22 okt., om 22u. in *Timewatch*. **Dond. 24 okt., TV 1 om 21u.35**

Stormy Monday Bijzonder stijlvolle Britse film van Mike Figgis uit 1988 over vier verschillende mensen in het verpauperde Newcastle. Sting runt een jazzclub, Tommy Lee Jones is een Amerikaans zakenman die munt wil slaan uit de sanering. Sean Bean is een kroegenloper en Melanie Griffith is een Amerikaanse dienster. **Vrij. 25 okt., Ned. 1 om 23u.23**

Het publiek blijft onbediend

VTM heeft een nieuwe direktie. De nieuwe algemeen direkteur heet *Jan Goddaert*. Hij oefende zijn nieuwe funktie al enkele maanden in als interim en was sinds juni vorig jaar kommercieel direkteur. De nieuwe direkteur televisie heet *Paul Van Praet*, die sinds het vertrek van *Mike* en *Guido* al instond voor de programmatie. De nieuwe gedelegeerd bestuurder is, zoals wij vorige week reeds meldden, *Christian Van Thillo*, uitgever van o.a. *Het Laatste Nieuws* en *De Morgen*.

Heeft VTM een nieuw bestuur, ook in de hoogste kringen van VT4 zouden verschuivingen op til zijn. *Terry Verbist*, die al bij zowat ieder Vlaams TV-station gewerkt heeft, zou bedankt worden voor zijn diensten bij het 'ontwikkelen van lokale produkties'. Sommige bronnen menen dat *Jacky Dewaele*, alias *Zaki*, de plaats van Verbist zou innemen. De relatie tussen VTM en Zaki en zijn produktiehuis is, zoals geweten, fel bekoeld. Verbist wordt niet ontslagen, maar krijgt een andere funktie. Het is al de derde programmadirekteur op anderhalf jaar tijd die bij VT4 de laan wordt uitgestuurd. Enig selektiekriterium schijnt nochtans het kennen van het programmaschema te zijn...

VT4 gaat het onbediende publiek dat het station nog rest overigens nog beter bedienen met ochtendtelevisie. Vanaf 28 oktober kunnen onbediende kijkers terecht bij 'Wakkere Wekker'. Een eerste overzicht van het aangeboden materiaal doet het ergste vermoeden.

De meerderheid van de Nederlanders blijkt *Eurosport* te verkiezen boven *Sport 7*, de nieuwe sportzender bij onze noorderburen. In verschillende grote Nederlandse steden dreigt Sport 7 daarom uit het basispakket van de kabelmaatschappijen gegooid te worden. Sport 7 heeft alle exklusieve rechten op het Nederlands kompetitievoetbal. *SBS 6*, het Nederlandse zusje van *VT4* doet het dan weer wel goed.

De Vlaamse sportbetaalzender *Supersport* van zijn kant zal zijn boegbeelden *Mark Uytterhoeven* en *Guy Polspoel* loslaten op het grote publiek. Vanaf vrijdag 25 oktober zal beider programma 'Aankomst Bergop' ongekodeerd te bezichtigen zijn in heel Vlaanderen. Eens het programma is afgelopen en het vrijdagavondvoetbal rechtstreeks wordt uitgezonden moet de geïntresseerde kijker opnieuw beschikken over een dekoder om Supersport te ontvangen.

Geheel in de lijn van de BRTN-nieuwe stijl zal de openbare omroep de nieuw aan te werven 'produktiemanagers' geen ambtenarenkontrakt onder de neus duwen. Het zullen kontraktuelen worden. Hebben de programma's sukses – waarbij rekening wordt gehouden met kijk- én waarderingscijfers – dan zullen ze een extra premie kunnen verdienen. Slagen ze niet in hun opdracht dan zal hun funktie 'uitdoven'. De produktiemanagers zullen een funktie hebben te vergelijken met die van de huidige 'departementshoofden' met dat verschil dat de nieuwelingen geen beperkingen wordt opgelegd rond de aard van de programma's die ze produceren. Ze kunnen m.a.w. zowel een sport- als een jeugdprogramma onder hun hoede krijgen.

P. Bolsius

Mark Uytterhoeven binnenkort weer voor iedereen op het scherm.

Bij de neus genomen

Binnen zonder bellen, vrijdag 11 oktober 1996, VTM

Sinds enige weken teistert *Koen Wauters*, die in onze kringen nochtans op wat krediet kan rekenen, het scherm met 'Binnen zonder bellen', een wanprogramma van de eerste kategorie. In zoverre dat TV-programma's nog ergens over moeten gaan, is dat in BZB biezonder moeilijk te ontwaren. Naast een in hoge mate irriterende BV-diarree bevat BZB weinig dat wij later nog aan onze kleinkinderen zullen voortvertellen. Nochtans waren we gewaarschuwd: Wauters verklapte aan het begin van het programma dat 'we – wij vrezen dat hij daarmee ook ons bedoelde – weer flink wat Vlamingen bij de neus gaan nemen'. Wij zijn formeel: mensen bij de neus nemen is *niet* ons levensdoel; mensen bij de neus zien nemen is dat al evenmin; en zelf bij de neus genomen worden, wensen wij alleen onze allerergste vijand toe.
Voorafgaand aan het neus-nemen was er nog een interview waarbij een kind zover gebracht werd dat het de bedgeheimen van zijn ouders kwam verklappen. Humor! En was er ook nog een onduidelijk toneeltje met twee politie-agenten die ons doen vermoeden dat 'Poepkapellen op den berg', want daar speelt BZB zich schijnbaar af, dicht bij Antwerpen ligt. 'Gaai waaijvezot. Ge zaai geflietst oep aven broemer!' klinkt immers niet bepaald als algemeen aanvaard Nederlands. Humor!
Na deze fijnzinnige en originele tussenkomsten was het tijd voor een eerste stukje neusnemen. Onwaarschijnlijk kreatieve grapjassen hadden ene Danny verrast door een kamera in zijn huiskamer te installeren. Omdat hij zijn echtgenote niet naar de Chippendales, een soort mannelijke dolgespoten koebeesten, had laten gaan, moest hij nu zelf, vergezeld door enkele fijnbesnaarde medemensen, een stripnummertje opvoeren. Humor!
Toen we bijna bijgekomen waren van het lachen had Wauters al een andere onverbeterlijke lolbroek gestraft door hem vol groene smurrie te spuiten, had een als pastoor verklede VU-voorzitter aan Wauters gevraagd om nog tijdens de kerkdienst te zingen en had iemand, wiens enige verdienste erin bestond de lokatie van een nieuwe telefooncel te kennen, geld gewonnen. Om dit betere neus-werk kompleet te maken had Wauters *Deborah Ostrega*, letterlijk aangekondigd als 'Bordjesdraaister bij het Rad van Fortuin', een tijdlang in de waan gelaten dat ze, verkleed als aardbei, geld aan het verdienen was. In plaats van Wauters' tenen in de omgekeerde richting te slaan, vond het deerntje één en ander biezonder geslaagd. Humor waarschijnlijk...

Krik

Identiteits-voorbeelden

Rond 11 juli '96 kwam het tot een konfrontatie rond het identiteits-voorstel van Vlaams parlementslid Chris Vandenbroeke. De botte weigering van de grootste partijen legde hun Belgisch konservatisme bloot. Het heeft een „link" met de fervente weigering van dhr. De Batselier om met de IJzerbedevaart-gedachte verbonden te worden.
De VU roept sindsdien op de Vlaamse belangrijke symbolen veilig te stellen van verdachte smetten. De partij dient daartoe daden te tonen en uitvoering te geven aan de vervlaamsing van het openbare leven.
Door op een radikale wijze het voortouw te nemen, kan de Vlaamse opinie merken dat Vlaamse identiteits-voorbeelden tot een breder gezichtsveld behoren!
Daarom deze oproep voor een krachtdadig argumenteren voor de benaming VRT i.p.v. BRTN, voor de prioriteit van de Leeuwevlag, voor een Vlaamse identiteitskaart, geschiedenis-onderricht in een Vlaamse kontekst, voor de invoering van de Leeuwevlag in de scheepvaart en de VL-kentekens op wagens.
Als voorbeelden kunnen het linkse Baskenland, het katolieke Zuid-Tirol, het protestantse Schotland, het Keltische Bretagne, het nuchtere Friesland vermeld worden. Het bestaan van een verfoeide partij kan geen alibi zijn om niet met de grootste zorg onze eigenheid te kultiveren.

Jos Wouters,
Sint-Amands

◆ WEDERWOORD ◆

In eigen boezem

De onnoemelijke wandaden van Dutroux en zijn helpers hebben een golf van afkeer en machteloze woede door het land gejaagd. Op de vraag, hoe kon gebeuren wat gebeurde, heeft iedereen zijn eigen antwoord – al wordt zelden in eigen boezem gekeken.
Kardinaal Daneels (*De Standaard*, 21 aug. '96) wijt het schandaal eerder aan de achteruitgang van de publieke moraal en blijft op de vlakte als het over de verwording van de Belgische justitie gaat. We kunnen de kardinaal in zijn afgestreken verklaring moeilijk ongelijk geven. Toch moeten we vaststellen dat een groeiende groep oprijst om een grondige restauratie van de aloude moraal te eisen. Staan we klaar om andermaal een heksenjacht in naam van de Vader te organiseren?
Laten wij ons in de hitte van de strijd niet vergissen. Wij moeten ons niet keren tegen een gezonde (en dus liefdevolle) seksbeleving, wél tegen elke vorm van geweld en uitbuiting – óók verborgen seksueel en afwijkend gedrag, dit terwijl bv. oorlogsgeweld al te omzichtig veroordeeld werd door de kerkelijke autoriteiten?
Goede mensen willen dat onze kinderen in dit land gewoon kind kunnen zijn. Wie in eigen boezem kijkt, zal allicht erkennen dat hij – gewoon met zijn eigen mogelijkheden – elke dag weer een stukje kan bijdragen aan de liefdevolle opvang van kinderen, overal ter wereld. Een mooie gedachte, ook voor wie een heksenjacht zou willen starten.

Walter Caethoven,
Voorzitter Unicef-komitee
Nijlen

Padania

Vlaams Blok-parlementslid Van den Eynde was per vergissing uitgenodigd door een ex-Lega-parlementslid, en voor hem was inderdaad een plaats gereserveerd op de eretribune. De drukte van de dagen die de onafhankelijkheidsverklaring van Padania voorafgingen, en de onervarenheid van sommige van onze helpers, hebben dergelijke vergissing veroorzaakt. Ik wist het niet, maar werd door een telefoon van Herman Verheirstraeten 's morgens op de hoogte gesteld. De beslissing van de Lega was en is zeer duidelijk: omwille van hoffelijkheidsredenen konden we mijnheer Van den Eynde niet naar huis terugsturen, maar hem naast de Volksunie op de eretribune toelaten (die hij overigens wél heeft proberen te bereiken) was niet mogelijk. Hij werd dan ook door een van onze medewerkers diskreet maar beslist van de eretribune weggehouden. Gewoonweg omdat de Lega met extreem-rechts niets, maar dan ook niets wil te maken hebben. Ik ben hierin zeer formeel, en schrijf in naam van Umberto Bossi: het Vlaams Blok is bij ons ongewenst, en we verzoeken haar dan ook op te houden verwarring te zaaien, en te doen alsof alles tussen hen en ons kan goedkomen. Dat haar mandatarisen bij extreem-rechts van Le Pen blijven zitten, daar horen ze thuis.

Luigi Moretti, EP-lid,
Hoofd van de Lega Nord-delegatie
in het EP

Twee benen

Ondanks het „afvallen van de maskers" op de jongste IJzerbedevaart, blijf ik tot mijn ontgoocheling vaststellen dat de Vlaamse beweging in sterke mate in rechts-konservatieve wateren blijft varen, en velen de moed niet hebben om de juiste konklusies te trekken.
Sinds het interbellum heeft uiterst-rechts nochtans de Vlaamse ontvoogding danig gehypotekeerd. De gebeurtenissen in de jaren '30 en '40 konden nog als een vergissing door omstandigheden uitgelegd worden: de tijdsgeest was ernaar, de kater van de eerste wereldoorlog en de niet-ingeloste verwachtingen speelden een sterke rol, er was een grote invloed van de geestelijkheid op de gewone Vlaamse mens (met als gevolg het vijandbeeld t.o.v. het kommunisme), enz...
Het resultaat was echter desastreus voor Vlaanderen, en wat vele idealisten uit liefde voor hun land deden, had een averechts resultaat.
Het is daarom nog veel minder te begrijpen dat na WO 2 deze strekking het Vlaams-nationalisme bleef beheersen. Zelfs heden ten dage, na een afscheuring van de VU, is er nog geen duidelijkheid geschapen.
Volksnationalisme behoort nochtans de belangen van gans het volk te verdedigen, het moet zorgen voor een algemeen welzijn. Het mag zeker geen alibi zijn voor obscure teorieën over raszuiverheid. Het begrip „volk" omhelst degenen die vanuit een gemeenschappelijk verleden naar een gemeenschappelijkheid willen deelnemen, ook al is er een verschil van huiskleur, religie,...
Het houdt eerbied in voor andere volkeren, die eveneens aan hun ontplooiing werken.
Bijna al deze fundamentele elementen worden ontkend door de Vlaamse rechterzijde (en deze reikt heel wat verder van het Vlaams Blok).
Een sociale woestijn, zo blank mogelijk, een bekrompen moraal; wie wordt daar beter van?
Daarom baal ik van al die oproepen tot eenheid in de Vlaamse beweging: zij zijn misdadig, en er enkel op gericht de tanende aanhang van rechts te verbergen in een groter geheel waarop zij kunnen parasiteren. Daarom ook horen deze mensen niet thuis op de bedevaartweide: zij trappen alle volksrechten en -plichten aan hun laars. Daarom ook vind ik de gedachte om eerst een zelfstandig Vlaanderen te realiseren, en dan pas te kijken hoe we het inrichten, zo verwerpelijk. Als het geen beter en rechtvaardiger Vlaanderen is, dan hoeft het voor mij niet.
En daarom moete de Volksunie op twee gelijkwaardige benen staan: een flamingantisch been, en een maatschappelijk-geëngageerd been.

Erwin Ureel,
Roeselare

Vraag

In het debat over het IJzerbedevaartkomitee wordt de zaak altijd toegespitst op partijpolitieke bindingen. Het begrip „binding" is echter zo rekbaar dat het in een serene diskussie eigenlijk onbruikbaar is.
Vele honderdduizenden Vlamingen willen een onafhankelijke staat. Zij geloven niet meer in federalisme, konfederalisme, autonomie of het al even vage „soevereiniteit". Zij willen geen Belgische oplossing meer, maar een eigen Vlaamse staat. Een deel van die mensen zit bij het Vlaams Blok, een deel is politiek dakloos, een deel zit verspreid over de andere Vlaamse partijen. Het gaat over vele honderdduizenden mensen.
In een IJzerbedevaartkomitee dat eerlijk en representatief is samengesteld moeten ook zij vertegenwoordigd zijn. Het gaat tenslotte om een respektabel en niet te verwaarlozen deel van de brede Vlaamse beweging. Daarom stel ik in alle ernst en zonder enige retoriek deze informatieve vraag: hoeveel leden van het IJzerbedevaartkomitee zijn voor de onafhankelijkheid? Ik heb er echt geen idee van. En ik bedoel uitdrukkelijk niét hoeveel mensen er aanleunen bij het Vlaams Blok. Dat partijpolitieke kriterium interesseert mij hier niet. Ik wil alleen weten of de strekking die een onafhankelijke Vlaamse staat wil een eerlijke vertegenwoordiging heeft in het Komitee. Wie kan deze vraag beantwoorden?

Luc Van Dun,
Mortsel

Bouw mee met het ADVN

Deze week verklaren Patrick Vankrunkelsven, Johan Sauwens en Frans Van der Elst waarom zij het ADVN zo belangrijk vinden. Vanuit hun betrokkenheid bij het Vlaams-nationalisme roepen ze op om een bijdrage te leveren tot het Bouw- en Renovatiefonds van het ADVN.

Patrick Vankrunkelsven

„Onlangs was ik de gelukkige bezoeker van een zustergemeente in Litouwen. Het deed me plezier te zien met welke zorg en liefde deze jonge natie het erfgoed dat betrekking heeft op de eigen identiteit bejegent. Niet louter om er op terug te blikken maar als stapsteen naar een nieuwe toekomst. Onze Vlaamse natie heeft evenzeer nood aan een zorgvuldig opgebouwd archief, de geschiedenis die we nu schrijven is mede het cement van het toekomstig Vlaanderen.
Wij als Vlaams-nationalisten moeten deze instelling daarom ten volle steunen!"

Johan Sauwens

„Ik kan u verzekeren dat de wijze waarop het ADVN zorg heeft genomen van het archief van 6,5 jaar Vlaams-nationaal ministerschap in de Vlaamse regering alle lof verdient.
Graag ondersteun ik dan ook het Bouw- en Renovatiefonds van het ADVN."

Frans Van der Elst

„Alle dokumenten over het Vlaams-nationalisme horen thuis in een goed uitgerust archief- en dokumentatiecentrum. Niet enkel om ze met zorg te bewaren, maar ook om ze ter beschikking te stellen van allen die onze strijd willen bestuderen."

Zelf mee-bouwen

WIJ-lezers kunnen het bouw-initiatief, waarbij 5 miljoen fr. aan bijkomende fondsen wordt gezocht, een eindje vooruit helpen door een bijdrage te storten op rek. 419-8059599-91 van het ADVN, met vermelding Bouw- en Renovatiefonds. Voor schenkingen vanaf 1.000 fr. wordt een fiskaal attest afgeleverd.
Alle schenkers worden met naam vermeld in een publikatie die verspreid wordt zodra het nieuwe gebouw in gebruik is genomen.

In deze bijdrage komen we terug op het bestaan van de Groep van Gent, op de formele gesprekken tussen deze groep en het IJzerbedevaartkomitee en op de onstaansgronden van het IJzerbedevaardersforum.

Dann

◆ UITSMIJTER ◆

Vlaamse beweging verscheurd? (4)

In januari 1995 ontstond de Groep van Gent, o.l.v. van *Michiel Debackere*.
Een 15-tal IJzerbedevaarkomiteeleden had immers ontslag genomen omwille van de
niet-herverkiezing van Debacker tot lid van de Algemene Vergadering van het Komitee. Het bestaan van de Groep van Gent leidde ertoe dat de interne druk op het IJzerbedevaartkomitee vervangen werd door een radikaal-externe en vooral moeilijk te lokaliseren druk.

VVB

Michiel Debackere was de oprichter van de Groep van Gent, de eerste groep die officiëel verzet aantekende tegen het Komitee. Meteen, echter, werd duidelijk dat Debackere nauwelijks de touwtjes van het verzet in handen had. De steeds radikalere en vijandiger aktie tegen het IJzerbedevaartkomitee werd immers almaar duidelijker door drie personen georkestreerd: *Lieven Van Gerven, Peter De Roover en Ledy Broeckx*. Zij zorgden ervoor dat de druk op het Komitee vanuit verscheidene verenigingen toenam, dat de radikale „achterban" werd uitgebreid, dat het Komitee nauwelijks wist waar de druk vandaan kwam, laat staan dat ze wist wie de radikale groep in feite leidde.
Zo moet eerst en vooral gewezen worden op de rol van de VVB, onder leiding van Peter De Roover en op de rol van het VNJ en de in april 1995 opgerichtte Werkgroep Radikalisering, beiden onder de leiding van Ledy Broeckx. De VVB, het VNJ en de Werkgroep Radikalisering werkten van meet af aan nauw samen. Het waren ook deze verenigingen die met de drie eisen - radikalisering, inspraak en depolitisering - voor de dag kwamen. De VVB werd bovendien uitgenodigd op de vergaderingen van de Groep van Gent. En het was vooral De Roover die op deze groep inwerkte: onder zijn invloed nam de Groep van Gent de drie eisen over. Op een VVB-vergadering van 8 april 1995 werd ook besloten „Om zo veel mogelijk verenigingen in 1 gekoördineerde aktie rond de Groep van Gent te bundelen en om de oppositie zo goed mogelijk te struktureren."
De bewoording „zo goed mogelijk" spreekt alvast boekdelen. Want zowel De Roover als *Jan Jambon* wisten - toen al - dat de oppositie tegen het Komitee radikale en gewelddadige vormen kon aannemen. Dat bleek duidelijk toen tijdens de VVB-vergadering van 8 april de akties werden besproken die tegen het Komitee zouden worden opgezet. In het debat dat daarrond werd gevoerd, kwamen immers alle mogelijke akties aan bod, gaande van „een krachtmeting op de weide" over „het blokkeren van de verkooppunten" tot zelfs „het financieel laten doodbloeden van het Komitee". Een dergelijke frappante taal deed de VVB beslissen dat „het niet langer mogelijk is om 1 ordewoord aan de aktie te geven, maar dat de oppositie zo goed als mogelijk moest worden gekoördineerd".

HET FORUM

Op de VVB-vergadering van 8 april werd hoe dan ook verklaard „geen alternatieve bedevaart op te richten" Deze optie zou algauw veranderen onder invloed van Van Gerven. Nadat in besloten kring was afgesproken het IJzerbedevaartkomitee „te doen vallen", verstuurde Lieven Van Gerven, op dat ogenblik voorzitter van het Davidsfonds en het OVV, reeds op 1 mei 1995 een brief naar 15 geïnteresseerden. In de brief werd gewag gemaakt van een geheime bijeenkomst op 13 mei, tot de geïnteresseerden behoorden onder meer een onderhandelaar van de Groep van Gent, *Guido Moons*, tevens TAK-voorzitter; de bemiddelaar tussen de Groep van Gent en het Komitee, *Michiel Vandekerckhove*; een lid van de Algemene Vergadering van het Komitee, tevens voormalig sekretaris, *Koen Baert* en de woordvoerders of voorzitters van VVB, Marnixring, ANZ en VNJ, respektievelijk de heren *Peter De Roover*, *Guy Celen*, *Hugo Portier* en mevrouw *Ledy Broeckx*. Een aantal belangrijke uitgenodigden als Koen Baert, *Aloïs Gerlo*, *Anton Van Wilderode*, *Seppe Coene* en wijlen *Max Wildiers* waren niet op de geheime bijeenkomst van 13 mei aanwezig.
Tijdens de bijeenkomst verklaarde Van Gerven dat het in de uiteindelijke bedoeling lag een nieuw Bedevaartkomitee op te richten. Merken we daarbij op dat De Roover Van Gerven geenszins tegensprak, zodat ook hij de oprichting van een alternatief Komitee uitdrukkelijk ondersteunde, zo niet op zijn minst als mogelijke optie achter de hand hield.
Het oprichten van een nieuw Bedevaartkomitee, zo werd op 13 mei ook gepland, zou voorafgegaan worden „door een aanval langs publieke weg". In navolging van wat reeds door de VVB was voorzien, zou op de eerstvolgende bedevaart van 1995 meteen tot aktie worden overgegaan. Daartoe zou een nieuwe oppositiegroep worden opgericht, het *Forum* dat op 31 mei 1995 aan de pers zou worden voorgesteld. Naar de buitenwereld en naar de pers hield men voor de aanval op het Komitee te verantwoorden via de „eis tot meer inspraak". Lieven Van Gerven en Peter De Roover stelden op 13 mei de beginselverklaring van het Forum op. De kas kon worden gespijsd via het storten van financiële bijdragen op een rekening die op naam van Van Gerven werd geopend. Van Gerven en De Roover verwachtten bovendien de steun van om en bij de 5000 bedevaarders. Ze baseerden zich daarbij op het aantal VVB-leden dat op dat ogenblik ook rond de 5000 bedroeg.

GESPREKKEN

Op 14 mei 1995 greep hoe dan ook het eerste formeel gesprek tussen de Groep van Gent en het Komitee plaats. Geen enkele onderhandelaar van het Komitee was op de hoogte van de officieuze oprichting van het Forum. De bemiddelaar, Michiel Vandekerckhove, was wel op de hoogte, maar gebaarde van kromme aas. Allicht wist slechts één enkele onderhandelaar van de Groep van Gent, Guido Moons, van het bestaan van het Forum af. Dat kon onder meer worden afgeleid uit het opbouwende gesprek dat tussen de onderhandelaars van de Groep van Gent en het Komitee werd gevoerd. De Groep van Gent, die in het zog van de VVB, de eisen demokratisering, radikalisering en depolitisering op tafel wierp, vond gehoor bij de onderhandelaars van het Komitee. De eisen hadden alsnog bitter weinig om het lijf, maar toch werd afgesproken dat het Komitee het OVV-memorandum zou ondertekenen, mits daar een aantal amendementen kon worden aan toegevoegd. Voorts was het Komitee bereid een *vrije tribune* te publiceren waarin ze haar verzoenende houding zou verwoorden, dit om enigszins afstand te nemen van de kompromisloze faktie binnen het Komitee, onder leiding van Paul De Belder.

BREEKPUNT

De onderhandelaars van de Groep van Gent en het Komitee legden een nieuwe vergaderdatum vast, op 3 juni 1995. Guido Moons, betrokken bij de oprichting van het Forum, vroeg nadien de bijeenkomst te verplaatsen naar 26 mei 1995. Naar alle waarschijnlijkheid wou Moons daarmee vermijden dat het gesprek zou plaatsvinden nà de voorstelling van het Forum aan de pers op 31 mei. Zolang het Komitee immers niet op de hoogte was van de oprichting van het Forum, kon het nietsvermoendend aan het lijntje worden gehouden. Toch verliepen de gesprekken van 25 mei, in tegenstelling tot de bijeenkomst van 14 mei, in een uiterst negatieve sfeer. Het was immers meer dan duidelijk dat de onderhandelaars van de Groep van Gent, Guido Moons, *Arseen Vandevelde* en *Luc Brouckaert* intussen wel allemaal op de hoogte waren van het ontstane Forum en juist daarom aanstuurden op een konflikt. Een komiteelid stelde het zo: „We voelden dat er iets veranderd was. De woordvoerders van de Groep van Gent zochten naar een breekpunt. Ze kwamen konstant terug op kompromissen die reeds op 14 mei bedongen waren. Om uit de impasse te geraken werd dan ook een nieuwe bijeenkomst gepland, op 10 juni 1995.

BESLISSENDE WENDING

Die bijeenkomst zou nimmer plaatsvinden. Op 29 mei 1995 nam Koen Baert ontslag als lid van de Algemene Vergadering van het Komitee, omdat, zou beweerde Baert voorbarig, de gesprekken tussen de Groep van Gent en Komitee op niets uitdraaiden. In feite bedoelde Baert daarmee dat de voorziene gesprekken van 10 juni moesten mislukken omwille van de officiële oprichting van het Forum op 31 mei 1995. Deze oprichting hield zonder twijfel een sleutelmoment in. De Groep van Gent die oorsponkelijk naar een vergelijk met het Komitee evolueerde, was zonder pardon door Van Gerven, De Roover, Jambon en Broeckx onder de voet gelopen. Zij beschouwden de kompromisgezinden als „mislukkelingen", omdat ze het IJzerbedevaartkomitee van binnen uit wilden radikaliseren. En dat was niet naar de wens van diegenen die het Komitee van buiten uit wilde bekampen met de bedoeling het te vervangen.

(evdc)

Dann

Dann

Wij

Van Gerven, De Roover en Broeckx liepen de Groep van Gent onder de voet.